

GAZETA POMORSKA

10 GR.

Nr. 118 A B

Wtorek, 23 maja 1939

Rok 2

Dobroduszość Polaków kończy się, gdy żart posuwa się za daleko...

Co niesie dzień polityczny?

Nowe incydenty w Gdańsku.

Napadli, wybili szyby kamieniami, rzucali petardy, zdemolowali mieszkania i biura. Napadli, zaatakowali. Kogo? — polskich celników, pełniących straż na granicy wolnego miasta Gdańska i Prus Wschodnich. Kto napadł? — otóż to — kto? Jegomościę w języku niemieckim wykrzykując obelgi pod adresem celników, ubrani w marynarki cywilne i charakterystyczne wysokie buty. Jegomościę, przybawiając wielkim „Mercedes'em” z Prus Wschodnich.

Wiadomo więc — kto zaczął? Oczywiście, że wiadomo...

Próba uzyskania nowego „punktu” w wojnie nerwów, trwającej od dwóch przeszło miesięcy. Nastąpił jegomościę, bohaterstwo atakujący celników, ale zmiatający gdzie pieprz rośnie, kiedy szofer polskiego samochodu urzędowego użyje broni w całkowicie usprawiedliwionej obronie własnej.

Dla wypróbowania siły polskich nerwów..

Więc nasłani, powiadamy, dla wypróbowania siły polskich nerwów. Ciągłe ta sama metoda i ciągle ta sama będzie polska odpowiedź. Polskie nerwy już próbę wytrzymały i wytrzymają ją napewno zawsze, co jednak bynajmniej nie oznacza tego, że można prowokować długo i bezkarnie. Bo, proszę jegomościów w wysokich butach, ta sprawa tak wygląda: — co innego nerwy i cierpliwość, a co innego polskie prawa i interesy, szczególnie zaś polskie interesy i prawa na Bałtyku, w Gdańsku.

Oficerowie węgierscy w Krakowie

KRAKÓW. Do Krakowa przybyła bawiać obecnie w Polsce, grupa oficerów węgierskich z akademii wojskowej w Budapeszcie.

Oficerowie węgierscy udali się na Wawel, gdzie złożyli hołd pamięci Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Demonstracja 2 tys. Żydów w Jerozolimie

JEROZOLIMA. Przed pałacem wysokiego komisarza brytyjskiego w Palestynie odbyła się manifestacja 2 tysięcy Żydów, które niosły chorągwie i transparenty z różnymi napisami i hasłami, protestującymi przeciwko „Białej Księdze”. Delegacja, na której czele stała żona rabina Herzoga, wręczyła memorandum, zawierające protest i krytykę „Białej Księgi”, zawierającej plan angielski uregulowania sprawy palestyńskiej.

Polska — Niemcy 2:2 Wspaniałe zwycięstwo Tłoczyńskiego nad Menzlem

W trzecim dniu rozgrywek Polska — Niemcy o puchar Davisa, w grze pojedynczej Tłoczyński pokonał Menzla w stosunku 3:2 (2:6, 6:1, 5:7, 6:2, 9:7).

Po zwycięstwie Polaka stan meczu 2:2. Jako ostatnia para grał dziś po południu Baworowski i Henkel.

Przy stanie setów 2:0 dla Niemiec i gemów 1:1 przerwano grę z powodu zmroku.

Słońce... i burze

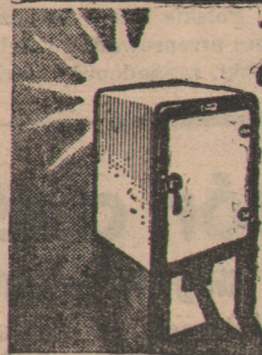
Przewidywany przebieg pogody w dniu dzisiejszym:

Pogoda słoneczna z przejściowym wzrostem zachmurzenia typu kłębiastego w ciągu dnia. Miejscami burze i przelotne deszcze. Umiarkowane wiatry z północnego-wschodu. Temperatura w ciągu dnia około 22 stopni.

Nie może być mowy o tym, ażeby Polska pozwoliła na to, iżby urzędnikom celnym, pełniącym służbę na granicy celnej polskiej, bo taka, a nie inna jest granica gdańska, ktokolwiek bądź miał w pełnieniu obowiązków przeszkodzić. Ci urzędnicy polscy będą mieli zapewnione bezpieczeństwo i to nawet zupełnie napewno. Tak samo, jak zapewnione będą mieli bezpieczeństwo wszyscy mieszkający w Gdańsku Polacy.

Byłoby oczywiście bardzo pożądanym, aby im to bezpieczeństwo mógł i umiał zapewnić Senat gdański, który jest do tego powołany. Jeżeli jednak, jak to się już dwukrotnie ostatnio działo — Senat gdański stwierdza, że „nie jest w stanie zapewnić bezpieczeństwa” — no, to trzeba będzie w każdym razie pomyśleć poważnie o przedsięwzięciu środków, któreby przywróciły najwidoczniej nadszarpnięty autorytet władz bezpieczeństwa w Gdańsku.

(Ciąg dalszy na str. 2-ej).

Już pierwsza fala ciepła....
- więc pora do nabycia chłodzi!

Wiele, jak jest przykro, gdy masło topnieje, mleko kwaśnieje, artykuły spożywcze się psują. Pomyślcie zatem już o nabyciu chłodzi. Electrolux umożliwi to każdemu gospodarstwu przez swą serię popularną

po niskich cenach i dogodnych warunkach spłaty.

ELECTROLUX Sp. z ogr. odp.
Warszawa, Sienkiewicza 3 Kraków, Rynek Główny 26 Łódź, Piarowicza 15
Katowice, Kościuszki 1a Włocławek, ul. Piłsudskiego 21 Poznań, Matejki 65

Przedstawiciel: M. PAŁASZEWSKI, Bydgoszcz, ul. Ks. Markwarta 20

Krwawe zamachy na Niemców na Węgrzech Nastroje antyniemieckie rosną w narodzie węgierskim

WIEDŃ. Prasa wiedeńska uskarża się coraz bardziej w obszernych sprawozdaniach z Budapesztu na antyniemiecką agitację przedwyborczą opozycji węgierskiej, wyrażając szczególnie zdziwienie, że nawet węgierscy narodowi socjaliści przyłączyli się do tej akcji antyniemieckiej, która wyraża się już nawet w krwawych zamachach na niemieckich narodowych socjalistów na Węgrzech.

WIEDŃ. Prasa wiedeńska uskarża się coraz bardziej w obszernych sprawozdaniach z Budapesztu na antyniemiecką agitację przedwyborczą opozycji węgierskiej, wyrażając szczególnie zdziwienie, że nawet węgierscy narodowi socjaliści przyłączyli się do tej akcji antyniemieckiej, która wyraża się już nawet w krwawych zamachach na niemieckich narodowych socjalistów na Węgrzech.

Sojusz niemiecko-włoski podpisany w Berlinie

Ze strony Włoch podpis złożył min. Ciano

BERLIN. Wczoraj o godz. 11 nastąpiło podpisanie układu polityczno-wojskowego między Włochami i Rzeszą. Aktu podpisania dokonano w kancelarii Rzeszy na jej charakter uroczysty. W sali honorowej

urzędu kanclerskiego Rzeszy zebrał się ministrowie spraw zagranicznych: niemiecki Ribbentrop i włoski Ciano, generał Pariani, marszałek Goering, generał niemiecki Brauchitsch i inni.

Siedem punktów paktu między Rzeszą a Włochami

Art. 1. Obie układające się strony pozostawać będą w stałym kontakcie celem wzajemnego porozumienia się we wszystkich sprawach dotyczących bądź to ich wspólnych interesów bądź też całokształtu sytuacji europejskiej.

Art. 2. Jeżeliby wspólne interesy układających się stron wskutek wydarzeń międzynarodowych były w jakikolwiek sposób zagrożone, obie strony natychmiast przystąpią do wspólnych obrad celem powzięcia odpowiednich kroków. Jeżeli by bezpieczeństwo lub inne żywotne interesy jednej z układających się stron zostały zagrożone z zewnątrz, druga strona udzieli swej całkowitej pomocy politycznej i dyplomatycznej, aby doprowadzić do usunięcia groźby.

Art. 3. Jeżeli by wbrew życzeniom i nadziejom stron układających się doszło do tego, że jedna ze stron wciągnięta zostanie do zbrojnego zatargu z innym mocarstwem lub mocarstwami, druga z układających się stron natychmiast stanie u jej boku jako sojusznik, wspierając ją wszystkimi swoimi siłami na lądzie, na morzu i w powietrzu.

Art. 4. Aby w razie potrzeby zapewnić jak najszybsze wykonanie zobowiązań paktu wymienionych w art. 3, rządy obu układających się stron będą dalej pogłębiały swą współpracę w dziedzinie wojskowej i w dziedzinie gospodarki wojennej.

Art. 5. Układające się strony zobowiązują się już obecnie w razie wspólnie prowadzonej wojny, zawierać jedynie w pełnym wzajemnym porozumieniu zawieszenie broni i pokój.

Art. 6. Obie układające się strony zdają sobie sprawę ze znaczenia wspólnych stosunków z zaprzyjaźnionymi z nimi mocarstwami i postanawiają stosunki te utrzymywać również w przyszłości, i kształtować je zgodnie z identycznymi interesami, jakie łączą je z tymi mocarstwami.

Art. 7. Pakt ten wchodzi niezwłocznie w życie z chwilą podpisania. Obie układające się strony są co do tego zgodne, iż pierwszy okres jego ważności ustalony zostanie na 10 lat. We właściwym czasie przed upływem tego terminu porozumieją się co do przedłużenia ważności paktu.

Dwaj nowi uciekinierzy z armii niemieckiej w Polsce

W ostatnim czasie donosiliśmy kilkakrotnie o dezercji żołnierzy armii niemieckiej do Polski. Obecnie wydarzył się znowu wypadek dezercji i to dwóch żołnierzy w pełnym uzbrojeniu i ekwipunku, którzy zameldowali się u władz polskich z prośbą o zezwolenie zamieszkania w naszym kraju. Są to: szeregowiec Hans Behensee i kanonier Brunon Gust. Jako powód dezercji obaj żołnierze podali złe obchodzenie się z nimi przez podoficerów i niedostateczne odżywianie.

Wojska włoskie opuszczają Hiszpanię

RZYM. Urzędowa agencja włoska Stefani komunikuje: Wszyscy legionści włoscy w Hiszpanii powrócą do Włoch przed końcem maja rb., zostaną skoncentrowani w Kadyksie i wylądują w Neapolu.

Minister litewski u Hitlera

BERLIN. Kanclerz Hitler przyjął w obecności ministra von Ribbentropa, ministra spraw zagranicznych Litwy Urbszysa i posła litewskiego Skirpę. Bliższe szczegóły rozmowy nie są tu na razie znane.

Pogrzeb ks. biskupa Laubitza

GNIEZNO. W prastarej bazylice gnieźnieńskiej, tonącej w powodzi zieleni, świec, odbył się wczoraj pogrzeb śp. ks. biskupa sufragana gnieźnieńskiego Antoniego Laubitza, odnowiciela macierzy świątyni polskich, szpawca bojownika sprawy narodowej i niestrudzonego dobroczyńcy biednych i bezdomnych.

Trumna ze zwłokami zmarłego dostojnika kościelnego złożono w kaplicy Potockich.

Parę minut przed 11 wszedł na salę kanclerz, po czym nastąpiło podpisanie sojuszu. Następnie kanclerz wręczył min. Ciano insignia najwyższej odznaki Rzeszy orła niemieckiego. Po opuszczeniu sali przez kanclerza, głos zabrał hr. Ciano, a następnie min. Ribbentrop. Oba przemówienia tłumaczone były na język włoski względnie niemiecki i transmitowane przez radio. Speaker, transmitując przebieg uroczystości, kilkakrotnie zapewniał słuchaczy o światowohistorycznym znaczeniu tego wydarzenia. (Niech Niemcy się ludzą!).

O godz. 11,30 min. Ciano przyjęty był ponownie przez Hitlera, z którym odbył rozmowę. O godz. 17 hr. Ciano był gościem marszałka Goeringa, a o godz. 20,30 odbył się bankiet w Dahlem, podmiejskiej siedzibie min. Ribbentropa.

Dziś nastąpił odjazd hr. Ciano.

Pierwszy dzień mistrzostw Europy w koszykówce Polska pokonała Estonię 40:36

W poniedziałek wieczorem rozpoczęły się w Kownie trzecie mistrzostwa Europy w koszykówce męskiej. Polska wylosowała na przeciwnika Estonię, wygrywając po ciężkiej walce w stosunku 40:36 (28:20).

W drużynie polskiej najlepiej zaprezentowali się Grzechowiak i Lój.

Przed zawodami odegrano polski hymn narodowy, który drużyna polska równocześnie odśpiewała. W czasie przerwy orkiestra grała Pierwszą Brygadę.

We wtorek, w drugim dniu zawodów, Polska walczy z Francją.

Klęska Niemców i Żydów w wyborach

W Chojnicach ani jeden mandat niemiecki

Piękne sukcesy OZN i list gospodarczych

Dnia 21 maja br. odbyły się wybory do Rad Miejskich w 23 miastach województwa pomorskiego. Wyniki wyborów są następujące:

Aleksandrów — OZN ugrupowania gosp. i apolityczne 10 mandatów; SN 3; Str. Pracy —; PPS 2; Żydzi 1 (2); Niemcy —

Radziejów — OZN i ugrup. gosp. i apol. 3 mand.; SN 6 mand.; Str. Pracy — mand.; PPS 2 mand.; Żydzi 1 (2) mand.; Niemcy —

Dobrzyń — OZN i ugrup. gosp. i apolit. 5 mand.; SN 2 mand.; Str. Pracy — mand.; PPS 3 mand.; Żydzi 2 (2) mand.; Niemcy — mand.

Lipno — OZN i ugrup. gosp. i apolit. 7 mand.; SN 3 mand.; Str. Pracy — mand.; PPS 10 mandatów; Żydzi 4 (4) mandatów; Niemcy — mandatu.

Kościierzyna — OZN i ugrup. gosp. i apolit. 6 mand.; SN 5 mand.; Str. Pracy 5 mand.; PPS — mand.; Żydzi — mand.; Niemcy — mand.

Skarszewy — OZN i ugrup. gosp. i apol. 1 mand.; SN 7 mand.; Str. Pracy 3 mand.; PPS — mand.; Żydzi — mand.; Niemcy 1 (1) mandat

Skórcz — OZN i ugrup. gosp. i apolit. 3 mandaty; SN 4 mandaty; Str. Pracy 5 mandatów; PPS — mandatu; Żydzi — mandatu; Niemcy — mandatu.

Brześć Kuj. — OZN i ugrup. gosp. i apol. 6 mandatów; SN — mandatu; Str. Pracy — mandatu; PPS 9 mandatów; Żydzi 1 (4) mandat; Niemcy — mandatu;

Chodecz — OZN i ugrup. gosp. i apolit. 7 mandatów; SN — mandatu; Str. Pracy — mandatu; PPS 3 mandaty; Żydzi 2 (4) mandaty; Niemcy — mandatu;

Lubień — OZN i ugrup. gosp. i apolit. 9 mandatów; SN 1 mandat; Str. Pracy — mandatu; PPS 2 mandaty; Żydzi 2 (4) mandaty; Niemcy — mandatu;

Lubraniec — OZN i ugrup. gosp. i apolit. 8 mandatów; SN — mandatu; Str. Pracy — mandatu; PPS 1 mandat; Żydzi 3 (4) mandaty; Niemcy — mandatu;

Kowal — OZN i ugrup. gosp. i apolit. 3 mandaty; SN 6 mandatów; Str. Pracy — mandatu; PPS 2 mandaty; Żydzi 1 (1) mandat; Niemcy — mandatu;

Przedecz — OZN i ugrup. gosp. i apolit. 8 mandatów; SN 2 mandaty; Str. Pracy — mandatu; PPS 1 mandat; Żydzi 1 (3) mandaty; Niemcy — mandatu;

Miasteczko — OZN i ugrup. gosp. i apol. 11 mandatów; SN — mandatu; Str. Pracy — mandatu; PPS — mandatu; Żydzi — mandatu; Niemcy 1 (1) mandat;

Wysoka — OZN i ugrup. gosp. i apolit. 8 mandatów; SN 4 mandaty; Str. Pracy — mandatu; PPS — mandatu; Żydzi — mandatu; Niemcy — (1) mandat;

Barcin — OZN i ugrup. gosp. i apolit. 6 mandatów; SN — mandatu; Str. Pracy — PPS 6 mandatów; Żydzi — mandatu; Niemcy — mandatu;

Labiszyn — OZN i ugrup. gosp. i apolit. 8 mandatów; SN 4 mandaty; Str. Pracy — mandatu; PPS — mandatu; Żydzi — mandatu; Niemcy — (1) mandat;

Chojnice — OZN i ugrup. gosp. i apolit. 8 mand.; SN 11 mand.; Str. Pracy 3 mandaty; PPS 1 mandat; Żydzi — mandatu; Niemcy — (4) mandat;

Czersk — OZN i ugrup. gosp. i apolit. 3 mandaty; SN 12 mandatów; Str. Pracy — mandatu; PPS — mandatu; Żydzi — mandatu; Niemcy — mandatu; Str. Ludowe 1 mandat;

Rypin — OZN i ugrup. gosp. i apolit. 7 mandatów; SN 1 mandat; Str. Pracy 6 mandatów; PPS 2 (4) mandatów; Żydzi — mandatu; Niemcy — mandatu;

Dobrzyń nad Drwęca — OZN i ugrup. gosp. i apolit. 6 mandatów; SN 3 mandaty; Str. Pracy — mandatu; PPS 1 mandat; Żydzi 6 (8) mandatów; Niemcy — mandatu.

Razem: OZN i ugrup. gosp. i apolit. 132 mandaty; SN 74 mandaty; Str. Pracy 12 mandatów; PPS 49 mandatów; Żydzi 26 (42) mandatów; Niemcy 2 (8) mandaty; Stron. Ludowe 1 mandat.

(Przy Niemcach i Żydach w nawiasach podano wyniki z poprzednich wyborów).

Wybory minęły w atmosferze zupełnego spokoju. Frekwencja była wysoka, bo wynosiła od 70—90 proc. Zestawienie powyższe nie obejmuje Nieszawy, gdzie nie zakończono jeszcze obliczeń, oraz Wyrzyska. Na szczególne podkreślenie zasługuje zupełna porażka Niemców w Chojnicach, którzy wystawili własne listy we wszystkich okręgach przeciw jedynej liście polskiej i w rezultacie nie otrzymali ani jednego mandatu, chociaż przed tym posiadali 4.

Spadek mandatów niemieckich, jak wykazują liczby w nawiasach nastąpił także w innych miastach. Poza tym zaznaczył się bardzo silny spadek ilości mandatów żydowskich.

Pielgrzymka Polaków ze Śląska Opolskiego uniemożliwiona

Fala szykan antypolskich w Niemczech

Jak co roku Związek Polaków w Niemczech organizuje ze Śląska Opolskiego pielgrzymki do Częstochowy. Pierwsza pielgrzymka miała wyruszyć w dniu 19-go maja 1939 roku. Pielgrzymka odbyć się nie mogła, ponieważ Ministerstwo Gospodarki Rzeszy odmówiło pozwolenia. Jak wiadomo każdy obywatel Rzeszy, wyjeżdżając za granicę ma prawo raz w miesiącu zabrać ze sobą 10 marek w srebrze lub odpowiednie dewizy, bez specjalnego zezwolenia. Natomiast udający się zbiorowo za granicę muszą mieć zezwolenie od Ministerstwa Gospodarki Rzeszy na wywiezienie wspomnianych 10 ma-

rek w srebrze. Ministerstwo Gospodarki Rzeszy zezwolenia takiego pielgrzymce polskiej do Częstochowy nie udzieliło, tak że Biuro Podróży Polbis w Bytomiu, organizujące techniczną stronę pielgrzymki, zawiadomiło Związek Polaków, iż ze względów dewizowych nie otrzymało pozwolenia na przeprowadzenie pielgrzymki.

Dzielnica III Związku Polaków w Niemczech zamierzała zorganizować w Zielone Świątki wycieczkę do Poznania, na którą się zgłosiło 140 osób. Polskie Biuro Podróży Orbis w Berlinie, które przeprowadzało techniczną stronę wycieczki, zawiadomiło Dziel-

Rzesza planuje zabór części Jugosławii

— tak straszą turyści niemieccy

LUBLANA. W uzdrowiskach i letniskach jugosłowiańskich, położonych w pobliżu granicy niemieckiej,

jak również w Dalmacji, zanotowano w ostatnich czasach bardzo duży napływ turystów z Rzeszy. Władze

miejscowe zaniepokojone są akcją propagandową, szerszą przez turystów niemieckich, którzy wśród ludności słoweńskiej i chorwackiej szerzą hasła propagandowe i niepokój.

Trudności aprowizacyjne Rzeszy — to nie bajka

O braku wielu środków żywności w Rzeszy nie trudno się przekonać, chociaż na Śląsku, gdzie ruch graniczny, po obu stronach granicy jest bardzo ożywiony. „Dobry Wieczór” przynosi relację na temat z Bytomia:

„Kto przejdzie granicę na takich odciinkach jak Bytom, Gliwice, Zabrze, widzi, że z każdego sklepu zionie brak żywności.

Bytom był zawsze ładnym miastem, stale rozbudowującym się i tętniącym silnie życiem. Konkurował z Katowicami.

Teraz miasto jest ciche, zamarłe. Ruch dzisiejszy, przeraźliwie słaby, powolny, zmienił zupełnie oblicze Bytomia. Przed wszystkim pierwsze wrażenie: wiele sklepów i wystaw zabitych deskami. Nie ma ulicy, na której nie byłoby kilku takich smutnych obrazków dzisiejszej rzeczywistości niemieckiej. Duży niedgdyś handel pozostał tylko we wspomnieniu.

Długie „ogonki”, wyciągnięte pod sklepy żywnościowymi, rzeźniczymi i pod mleczarniami. Baby w kolorowych chu-

stach na ramionach, starcy z „fajkami” w zębach, dzieci. Wszyscy oczekują wydania „na kartkę” chleba, mięsa, mleka, margaryny.

Podobnie jak w Berlinie, i w miastach Śląska Opolskiego nie ma zupełnie masła prawdziwego, a margaryny można dostać tylko ściśle określoną ilość. Smietanka, jajka i mleko pełne (dla matek karmiących) są do nabycia za receptą lekarską, poświadczoną przez biuro rejonowe podziału żywności.

Fala burz z gradobiciem w Polsce

niszczy plony i powoduje powódzie

Prze Polskę przechodzi fala burz, połączona gdzie niedgdzie z klęską gradobicia. Szczególnie ucierpiało województwo krakowskie. I tak w dniu wczorajszym burza z gradobiciem wyrządziła b. poważne szkody w powiecie gorlickim.

Wskutek wezbrania potoków, zalane zostały wodą miejscowości Mszczonowice, Zagórzany, Bugaj i Kwiatowice. Tor kolejowy został uszkodzony w 5 miejscach. Na przestrzeni

około 4.000 hektarów w 10 wsiach pola zniszczone zostały doszczętnie wraz z plonami.

Na miejsce powodzi wyjechała straż pożarna z Gorlic, ratując ludność, szukającą schronienia na dachach domów.

Również z szeregu miejscowości Wielkopolski sygnalizują znaczne szkody z powodu burz z gradobiciem.

„Polaka nie przestraszy przewaga liczebna”

Wielkie zebranie Obozu Zjednoczenia Narodowego na wybrzeżu

Manifestacją uczuć patriotycznych było zebranie OZN w Wielkim Kacku, które odbyło się ubiegłej niedzieli.

Największa sala nie mogła pomieścić przybyłych. Po zagajeniu zebrania przez przewodniczącego Koła OZN, kierownika szkoły p. Niklewicza w krótkim przemówieniu, wezwał sekretarz Obwodu p. W. Majorowski do zachowania powagi i spokoju. „Niech drobne nieporozumienia polityczne i osobiste nie stoją na przeszkodzie w harmonijnej pracy i solidarności w tej dziejowej chwili”.

Obszerny referat o sytuacji międzynarodowej wygłosił członek prezydium Obwodu OZN, p. inż. Kosydarski. „Naród polski, którego prawa do tych ziem pomorskich są

odwieczne, jako naród słowiański jest spokojny. Aczkolwiek bolejemy nad tym, że na polskich ziemiach, zazarniętych przez na jeźdźców hulaję bojówki, gnębiące Polaków, do wojny nie dążymy, ale niechaj wszyscy pamiętają, że Polak na wypadek wojny, wie o co będzie walczył, że nie przestasz go przewaga liczebna wroga i zwycięży. Każde słowo mówcy płynące z serca, było wyrazem uczuć całego społeczeństwa. Toteż długotrwale oklaski jakie zgotowano prelegentowi świadczyły o tym, że obywatele Wielkiego Kacka są zespoleni i gotowi. Następnie uchwalono wysłać depezy do Marszałka Rydza-Smigłego i Generała Skwarczyńskiego.

Co niesie dzień polityczny

(Dokończenie ze str. 1-ej.)

Bo znów całkiem napewno wiadomo w Polsce każdemu dorosłemu i każdemu dziecku, że przy całym poczuciu humoru i dobroduszości, jaka cechuje Polaków — kończą się te mile cechy charakteru nieodwołalnie wtedy, kiedy żart posuwa się za daleko.

Komisarz Generalny Rzplitej w Gdańsku zarządził natychmiastowy powrót polskich inspektorów celnych na stanowiska w Kłodawie. Chyba w ten sposób jasno stwierdzono, że Polska nie dopuści do podważenia swych uprawnień celnych w Wolnym Miście.

Nic nowego...

Sojusz polityczno-wojskowy między Rzeszą a Włochami został podpisany z całą ostentacją. Obaj ministrowie spraw zagranicznych „osi” uroczyście obwieścili swym narodom to wydarzenie. No tak, po okresie,

tytu klęsk trzeba było choć czymś pochwalić się. Teraz szczególnie prasa niemiecka będzie walczyła ten „sukces” Fuehrera. A przecież, to nic nowego. To tylko usankcjonowanie stanu, który istniał już od dawna i z którym państwa antynapastnicze się liczyły. Zresztą w roku 1914 również istniał sojusz niemiecko-włoski, a jednak Włochy poszły przeciw Niemcom.

Szlakiem Bolesława Chrobrego

Tymczasem nastroje w Polsce wzmacniają się z dnia na dzień i krzepną. Wracamy na szlaki historyczne. Pułk Ulanów Wielkopolskich w Lesznie w obecności Naczelnego Wodza Marszałka Edwarda Śmigłego Rydza otrzymał nazwę „Króla Bolesława Chrobrego”, tego, który wbił słupy granicze Polski w Odrze, po zwycięskich zmaganiach z Niemcami. Ludność tego wielkopolskiego grodu żywiłowo manifestowała na cześć Naczelnego Wodza i armii. Jesteśmy silni, zwarci, gotowi! (x)

Przebieg od **BOLU GŁOWY**
DLA DOROSŁYCH ZE ZN. FABR.
KOWALSKINA
słynie się również
PRZY PRZEZIEBIENIU
GRYPY i KATARZE

(12769)

Podwyżka zasiłków dla rodzin żołnierzy

WARSZAWA. Minister spraw wewnętrznych wydał rozporządzenie, które weszło w życie dnia 21 maja br. a mocą którego zostały podwyższone zasiłki dla rodzin żołnierzy, powołanych do czynnej służby wojskowej, zamieszkałych w miejscowościach liczących ponad 50 tysięcy mieszkańców. Podwyższone zasiłki w tych miejscowościach wynoszą obecnie dziennie: dla jednej osoby 1,10 zł; dla dwóch osób 1,30 zł; dla trzech i więcej osób 1,50 zł.

U osób, które używają mało ruchu, kilkotygodniowa kuracja naturalną wodą gorzką Franciszka - Józefa oddaje często wprost nieocenione usługi. Należy pić co rano na czczo lub wieczorem przed udaniem się na spoczynek jedną szklanke naturalnej wody gorzkiej Franciszka - Józefa. Zapytajcie Waszego lekarza. (11680)

nic, iż nie otrzymało pozwolenia od Ministerstwa Gospodarki Rzeszy na przeprowadzenie tej wycieczki. Zakaz tłumaczony jest względami dewizowymi. Chodziło tu, podobnie jak przy pielgrzymce do Częstochowy o 10 marek na osobę.

Należy dodać, iż na skutek obowiązujących przepisów Dzielnice same nie mają prawa załatwiania technicznej organizacji wycieczek.

„Ścisłe poufne dla zakomunikowania tylko osobom zaufanym“

Tajne dokumenty propagandy niemieckiej

Zaden system polityczny w czasach obecnych nie związał się tak mocno z propagandą, jak hitlerizm. Według rozporządzenia kanclerza Rzeszy, Ministerstwo Propagandy przekazało całkowicie „wpływ moralny i intelektualny na naród, działalność propagandową dla państwa, kultury i gospodarki, informację opinii w kraju i za granicą o wszystkich tych zagadnieniach oraz kierowanie instytucjami, służącymi owemu celowi“.

Posiadając ogromne uprawnienia, olbrzymie sumy dyspozycyjne, wszelkie udogodnienia, tysiące rozsiąanych po całym świecie agentów — Ministerstwo Propagandy III-iej Rzeszy przystąpiło do akcji ofensywnej we wszystkich bez wyjątku zakątkach kuli ziemskiej. Jakimi drogami zmierzała i zmierza ta akcja, przekonywuje nas szereg instrukcji, rozsyłanych przez urząd Józefa Goebbelsa placówkom zagranicznym z każdorazowym zastrzeżeniem: „ściśle poufne dla zakomunikowania jedynie osobom zaufanym“ (streng vertraulich, nur zur Kenntnisnahme an die Vertrauensleute).

Zamaskowana robota

Dokumenty te — ogłoszone w r. 1933 przez francuskie pismo „Le Petit Parisien“ p. t. „Les instructions secrets de la propagande allemande“ (Tajne instrukcje propagandy niemieckiej) — docierają jednak czasem do obcych rąk i wówczas dopiero można się przekonać o zamaskowanej robocie propagandy hitlerowskiej. Ustawicznie zresztą przypomina się odbiorcom owych tajnych dokumentów o działaniu z jak największą ostrożnością, aby nie dać poznać ani źródeł, ani istotnych zamiarów tego rodzaju propagandy (Klar ist jedoch, dass dabei mit der allergroessten Vorsicht vorgegangen werden muss, um werden die Quellen noch die eigentlichen Absichten einer solchen Propaganda erkennen zu lassen — (instrukcje z września 1933 roku).

Środki wpływu na dziennikarzy obcych

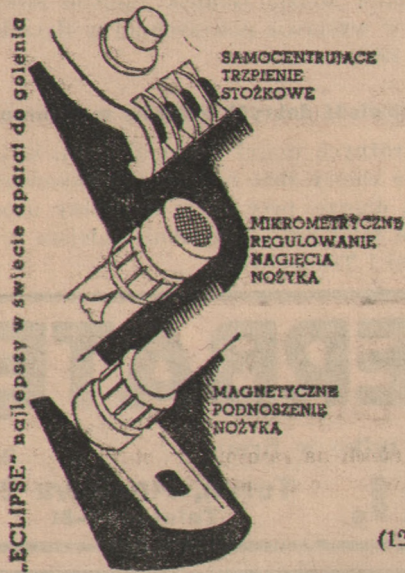
W swoim pierwszym dokumencie, przeznaczonym dla propagandy niemieckiej na terenie obu Ameryk (1933 rok) p. Goebbels określa drogi, obowiązujące na przyszłość niemiecką propagandę za granicą w ogóle, oznacza istotne cele hitlerowskiej polityki zagranicznej, najlepsze środki służenia jej, z systemem akcji zakonspirowanej na czele. Podane w związku z tym wskazówki od-

noszą się do stworzenia służby informacyjnej pod płaszczykiem korespondencji i artykułów, do środków wpływu na dziennikarzy, do propagandy kulturalnej i turystycznej, radiowej i kinematograficznej i innych rodzajów propagandy, do przystosowania całej akcji propagandowej do umysłowości obywateli różnych krajów itp. Jak widać z tego nie zapomniano o niczym, co może bezpośrednio czy pośrednio służyć przenikaniu mrówczej roboty propagandowej.

Po 6-ciu latach te same zasady

We wstępie do wymienionych wyżej instrukcji można się zapoznać z kierunkiem propagandy hitlerowskiej i jej ścisłym związkiem z polityką zagraniczną. Czytamy tam m. in. „Należy stwierdzić, iż propaganda niemiecka, może liczyć w różnych krajach europejskich na mniejsze rezultaty, ponieważ niektóre z tych państw są złączone ścisłymi węzłami z Francją. Wysiłek, celem przeszkodzenia owym istniejącym wokół Niemiec politycznym i militarnym związkiem są naturalnie w toku. Szczególnie niemiecka polityka zagraniczna postara się nie dopuścić do niepożądanego dla Rzeszy „konsolidacji“ na Bałkanach, dającej się zauważyć wśród dawnych przeciwników Niemiec.

Jakże ten tekst sprzed 6-ciu lat jest aktualny. Mamy więc i politykę „okrażania“ i sprawę bałkańską i wszelkie wysiłki przeszkodzenia porozumieniu narodów. Porów-

(12989)

VITAHORM ANTIBA

Nowy i jedyny w swoim rodzaju środek kosmetyczny o wybitnie odżywczym i odmładzającym działaniu, którego stosowanie regeneruje zwiotczałe tkanki skóry i usuwa zmarszczki. „Vitahorm“ — to olejek witaminowo-hormonalny do wcierania w skórę twarzy i szyi, zawierający witaminę A i hormon płciowy żeński — oestron. By uniknąć ujemnego wpływu powietrza, pod którego działaniem witaminy i hormony traca swoją aktywność, firma „Aniiba“ wprowadziła opakowanie olejku witaminowo-hormonalnego

„Vitahorm“ w postaci ampułek szklanych, hermetycznie zatapianych, zawierających ilość olejku, wystarczającą na jednorazowy użytek. W ten sposób „Vitahorm“ jest środkiem gwarantowaniem świeżym, czynnym i należycie działającym. „Vitahorm“ jest preparatem, który działa niezależnie od rodzaju skóry, t. j. bez względu na to, czy skóra jest tłusta, sucha, czy normalna. „Vitahorm“ jest do nabycia w opakowaniach, zawierających po 12 ampułek, w składach aptecznych i perfumeryjnych w każdym większym mieście

ODŻYWA ODMLADZA SKORĘ

nianie ówczesnych tekstów z obecnymi wyrażeniami przekonuje nas tedy jasno, iż wytyczne niemieckiej roboty propagandowo-politycznej nie zmieniły się.

Extra - fundusze

Naturalnie, iż w całą tę działalność mogą być wtajemniczone jedynie osoby, na których nie ma cienia najmniejszych podejrzeń (unverdaechtige Personenlichkeiten). Równocześnie należy poznać metody pracy obozu przeciwnika. Odpowiedni ustęp mówi np. o „przedsięwzięciu potrzebnych kroków celem otrzymania kompletnych informacji o nowym systemie wzmocnionej propagandy francuskiej“. Nie jest przecież do sprawy tak łatwą, skoro autor dokumentu ostrzega, iż „nie można liczyć na nawiązanie kontaktów drogą pieniężną z francuskimi centrami propagandy, ponieważ osoby pracujące tam są wysoko wynagradzane przez Francję, względnie działają dla sprawy tego kraju z poczuciem wielkiego patriotyzmu“. Mimo to „dla zdobycia dokumentów tego rodzaju w wypadku potrzeby są do dyspozycji fundusze extra-budżetowe, do których przekazania upoważnieni są oficjalni reprezentanci rządu za granicą, mający prawo przyznania, w wypadkach niecierpiących

zwłoki, potrzebnych sum natychmiast, bez zaciągania opinii Berlina“.

Walka o zdobycie opinii świata

Fundusze istnieją jednak nie tylko dla zdobycia obcych dokumentów propagandowych. Chodzi przede wszystkim o opinię światową, która (tekst z r. 1933) „zgodnie ze zdaniem kół kierowniczych Niemiec na wypadek wybuchu konfliktu zbrojnego, odegrałaby rolę nader poważną. Wypadki przeszłości dowiodły, iż wrogość opinii światowej nie może być niedoceniona. W konsekwencji tego rząd niemiecki skłonny jest uczynić nawet znaczne poświęcenia finansowe dla zdobycia tej opinii publicznej“. („Die Ereignisse in der Vergangenheit haben bewiesen, dass die Gegnerschaft der Weltmeinung nicht unerschuetzt werden darf und es besteht deshalb die Bereitwilligkeit, fuer die Gewinnung dieser oeffentlichen Meinung auch groessere finanzielle Opfer zu bringen). Nie znamy, niestety wysokości owych „ofiary finansowych“: mamy jednakowoż pełne prawo wysunąć wątpliwości, czy opinia światowa została pozyskana dla sprawy Trzeciej Rzeszy.

Jak zaś ta sprawa wygląda dowiadujemy się w bardzo charakterystycznych słowach, które dziś, po 6-ciu latach od chwili ich ogłoszenia mają tę samą wartość i które powinny być znane na pamięć przez wszystkich.

Zdemaskowane plany zaborcze

Czytamy tam więc: „Ostatecznym celem narodowo-socjalistycznej polityki zewnętrznej jest odebranie wszystkich(?) terytoriów wokół Niemiec, na których znajdują się mniejszość niemiecka (die Wledererlangung aller Gebietsteile rundum Deutschland in denen einer deutsche Minderhoheit bestert). „W ramach naszej propagandy należy ustawnie podkreślać z naciskiem wobec zagranicy, iż Niemcy nie zyczą sobie nic innego, jak tylko pokojowego uregulowania problemów w zawieszonym (schwebende Probleme), wobec czego Niemcy przywiązują największą wagę do tego, aby zagranica była obiektywnie(?) informowana o tych zagadnieniach“.

A dalej — „Od samego początku należy równocześnie w zręcznej formie przypisywać tym, którzy odmawiają Niemcom ich legalnym żądaniom — odpowiedzialność za utracenie pokojowego porozumienia (In geschickter Form soll... die Schuld an den Scheitern einer friedlichen Verstaendigung zugeschoben werden). Należy to, naturalnie wykonywać w sposób delikatny i w różnej formie. Zachowanie to ma na celu — a cel ten musi być osiągnięty — dojście do tego, że w wypadku czegoś, część opinii publicznej za granicą będzie pod wrażeniem, iż Niemcom, po użyciu wszelkich kroków porozumiewawczych, nie zostało nic innego, jak samemu wymierzyć sprawiedliwość, co nie oznacza koniecznie, iż Niemcy miałyby stworzyć powód do wojny.

Przytoczony urywek formułuje zwięźle i bez żadnych ogródek cele niemieckiego imperializmu, który nie uchyla się przed żadnymi metodami, począwszy od obłudy a na przekupstwie skończywszy, dla zrealizowania swoich zapędów. Zakonspirowaną komórką tych zamierzeń jest cały aparat propagandy niemieckiej.

„Być albo nie być“ Gdańska

Problem gdański skupia na sobie zainteresowanie opinii publicznej całego świata. Wyraża się to w codziennych niemal enuncjacjach, pochodzących z różnych stron i będących miernikiem tego zainteresowania.

Mamy właśnie przed sobą trzy ostatnie enuncjacje. Są one tak interesujące, że godzi się im poświęcić uwagę.

A więc przede wszystkim znamienity głos z Londynu. Korespondent norweskiego dziennika „Morgenbladet“ zwrócił się do najstarszego członka angielskiej Izby gmin, sir Nicholasa Galtona Doyle'a z następującym pytaniem:

— „Jaką wagę należy przywiązywać do pewnych odosobnionych głosów w prasie, że Gdańsk nie jest wart wojny. Czy np. poseł sądzi, że gdy przyjdzie do akcji, to Anglia również tym razem ustąpi?“

Odpowiedź brzmiała:

— „Nie sądzę, aby tym głosem w prasie można było przypisywać znaczenie... My związaliśmy się z Polską przymierzem wojskowym i zobowiązaliśmy się udzielić Polsce pomocy, o ile o nią się zwróci. Jest jasne, że musimy dotrzymać naszych przyrzeczeń wobec Polski“.

Jeszcze jaśniej i wyraziściej brzmiała odpowiedź innego posła konserwatywnego:

— „Mniemanie — oświadczy — że Anglia nie chce się bić o Gdańsk, jest spowodowane przez niemiecką propagandę... O ile Polska będzie walczyć o swoje interesy w Gdańsku, pojedziemy razem z nią“.

Dalsza enuncjacja, którą radziłbyśmy dziś zacytować, dotyczy kwestii, czy w żywotnym interesie ludności Gdańska jest przyłączenie do Rzeszy. Na to pytanie daje odpowiedź dziennik szwedzki, sztokholmska „Extra-blatt“.

Już tytuł wskazuje myśl przewodnią szwedzkiego pisma:

„Cała ludność Gdańska żyje z polskiego eksportu, panowanie niemieckie powoduje wielką biedę w wolnym mieście“.

Główna treść wywodów brzmi: — „Ludność Gdańska wie dobrze, że próba przyłączenia Gdańska do Rzeszy oznacza wielką wojnę, a poza tym pragnie nadal korzystać z dobrodziejstw ekonomicznych, płynących ze związku z Polską“.

Ta ocena sytuacji Gdańska i jego ludności, wydana przez środowisko skandynawskie, a więc wykazujące jak największą obiektywność i neutralność — jest bardzo ważna, gdyż pokrywa się zupełnie z tym, co przenika całą opinię polską i czemu wciąż dajemy wyraz. Gdańsk bez zaplecza polskiego — jest skazany na marazm i stopniowy zanik. Gdańsk w oparciu o Polskę — ma wszelkie warunki rozwoju gospodarczego. Tak było w ciągach minionych stuleci, tak w przemianach dziejowych — i tak samo jest obecnie i na przyszłość.

Myśl tę spotykamy również i w trzeciej enuncjacji, którą dziś uwzględnimy, w wywodach byłego prezydenta Senatu gdańskiego, dr. Hermana Rauschninga.

Osoby dr. Rauschninga nie trzeba

polskiej opinii publicznej przedstawiać. Wszyscy wiemy, jaką rolę odegrał zarówno w wolnym mieście, jak i staraniach o normalizację stosunków polsko-gdańskich. Wiemy również, że jest to polityk o zabarwieniu silnie narodowo-niemieckim, że kierował polityką wolnego miasta już po dojeździe do władzy w Trzeciej Rzeszy narodowego socjalizmu i że należał do grona tych osobistości w Gdańsku, które były wtajemniczone w kurs polityki, zainicjowanej w Niemczech po ich opanowaniu przez narodowo-socjalistyczną ideologię.

Otóż dziś dr. Rauschning uważa za potrzebne rozwiązać złudzenia swych ziomeków w wolnym mieście — o ile jeszcze kto z nich żywi takie złudzenia — jakoby zrealizowanie ruchu „zurück zum Reich“ (z powrotem do Rzeszy) mogło wyjść na dobre wolnemu miastu. W paryskim „Journal des Debats“ stwierdza b. prezydent Gdańska:

— „Nikt w Europie nie myśli kwestionować charakteru niemieckiego ludności gdańskiej, ale ludność Gdańska sama nie chce, aby jej słuszne uczucia narodowe miały służyć za pretekst dla niesłychanej rewolucji w Europie i dla nieograniczonej ekspansji potęgi Trzeciej Rzeszy. Ludność Gdańska dziś nie może wypowiedzieć otwarcie swych uczuć. Nie jest ona wroga Polsce, pragnie zachować swój charakter narodowy niemiecki, ale nie chce być zwykłym pionkiem w grze kanclerza Hitlera o panowanie nad światem. Nie chce

(Ciąg dalszy na stronie 4-tej)

WIADOMOSCI GOSPODARCZE

Produkujemy własną żelatynę

Przy wyrobie rozmaitego rodzaju galaretek oraz niektórych gatunków konserw mięsnych niezbędnym i niezastąpionym środkiem jest żelatyna. Polska mimo znacznego spożycia nie wyrabiała do niedawna żelatyny. Prawie całe nasze zapotrzebowanie pokrywaliśmy dowozem z zagranicy tak np. w roku 1937 przywieźliśmy żelatyny 1.927 kwintali za 859 tysięcy złotych.

Import ten niezależnie od ujemnego wpływu na bilans handlowy przedstawiał sobą również niebezpieczeństwo unieruchomienia znacznej części naszego przemysłu na wypadek odcięcia z tych lub innych względów dowozu z zagranicy. Nienormalność i niepotrzebność importu żelatyny była tym większą, że surowiec zwierzęcy potrzebny do wyrobu znajdował się w kraju nie tylko w dostatecznej ilości, lecz nawet w nadmiarze.

Zobrazowany wyżej stan rzeczy skłonił polskich przemysłowców mięsnych do stworzenia własnego, polskiego przetwórstwa żelatyny.

Przeprowadzone próby i badania doprowadziły do wypracowania własnej metody produkcji, opartej na przerobieniu skór świni. Żelatyna taka w całości zastępuje produkt zagraniczny, a pod wieloma względami go nawet przewyższa.

Zorganizowany na stosunkowo niewielką skalę wyrób polskiej żelatyny wykazał praktyczną możliwość zorganizowania u nas masowego na skalę fabryczną wyrobu. Dodatnie rezultaty produkcji skłoniły przemysłowców polskich do podjęcia budowy większej przetwórni, nastawionej na przerób bardziej masowy, zdolny zadośćuczynić całoci krajowego zapotrzebowania. Fabryka buduje się na terenie Centralnego Okręgu Przemysłowego w Puławach i już w niedługim czasie zostanie ukończona. Oprócz żelatyny będzie ona dostosowana również do produkowania na wielką skalę mączki mięsno - kostnej, kleju kostnego oraz tłuszczu kostnego.

Jedynie w zakresie ziołolecznictwa laboratorium farmaceutyczne uruchomiono w Bydgoszczy

Na Wielkim Pomorzu, z siedzibą w Bydgoszczy, otwarta została jedyna placówka w zakresie ziołolecznictwa p. t. *Laboratorium fito-farmaceutyczne* własność p. Jani

Nowe złoza złota na Dalekim Wschodzie.

W okręgu Amurskim w rejonie Burejskim natrafiono na bogate złoza złota. Złoza te, według doniesień prasy sowieckiej, mają być rzekomo najbogatsze na Dalekim Wschodzie. Eksploatacja rozpocznie się jeszcze w tym roku.

Nowa linia lotnicza Mińsk-Moskwa.

W dniu 20 bm. została tu uruchomiona linia lotnicza z Moskwa. Długość trasy wynosi 725 klm., którą samoloty „PS. 44” przełatają w przeciągu 4 godzin.

Gen. Franco nawiązuje stosunki handlowe z krajami bałtyckimi.

Oficjalne czynniki litewskie otrzymały zawiadomienie z Madrytu, że rząd gen. Franco zamierza w najbliższych dniach wysłać do krajów bałtyckich, a m. in. do Litwy specjalną delegację, która nawiązała na razie stosunki handlowe pomiędzy wspomnianymi krajami a Hiszpanią.

„Być albo nie być“ Gdańska

(Dokończenie ze strony 3-ciej)

być narzędziem polityki hegemonii, która nie przynosi korzyści interesom Gdańska...“

Tak ocenia interes ludności wolnego miasta człowiek, który doskonale zna teren, bo w nim szmat swego życia spędził na szeregu posterunków politycznych, człowiek o wysokim poziomie uświadomienia narodowego, tym tylko różniący się od innych, że wyzwolił się z zaślepienia fanatyzmem partyjnym, a na rzeczywistość stara się patrzeć obiektywnie.

Nie ulega też wątpliwości, że zarówno obserwacje, poczynione od strony państw skandynawskich, którym powyżej daliśmy miejsce — jak i stwierdzenia ze strony tak szczerzego narodowca niemieckiego — jakim jest b. prezydent Senatu gdańskiego — stawiają we właściwej płaszczyźnie zasadniczy: czy „zurück zum Reich“ czy też utrzymanie życiodajnego związku z Polską.

W opinii polskiej problem ten w ogóle nie istnieje. Dla nas roszczenia niemieckie, dotyczące Gdańska, nie mogą być traktowane jako „prestizowe“. Nasz „Lebensraum“ obejmuje ujście Wisły, a więc i wykorzystanie portu gdańskiego dla naszych żywotnych interesów gospodarczych.

Jednak ten problem niewątpliwie istnieje dla samej ludności wolnego miasta. Związane z nim jest: być albo nie być. Rozwój albo upadek. Nie ulega też wątpliwości, że olbrzymia większość ludności gdańskiej zdaje sobie z tego aż nadto dobrze sprawę. I że w głębi duszy uświadomienia sobie iż w harcach propagandowych, inscenizowanych na benefis ruchu „zurück zum Reich“ nikt inny nie pada ofiarą, jak tylko najbardziej żywotne interesy ludności gdańskiej...

ny Kłabeckiej. Uruchomienie firmy nastąpiło po długoletnim doświadczeniu pp. Kłabeckich, którzy na podstawie naukowych badań i właściwości poszczególnych ziół doszli do świetnych mieszanek ziołowych p. n. „Arretion“, „Passival“, „Vertralin“, „Emlan“, „Chotelan“ i t. p.

Uroczyste otwarcie wielkiego laboratorium w dniu 21 bm. zgromadziło w Bydgoszczy, przy Placu Teatralnym 4, przedstawicieli społeczeństwa, poszczególnych zawodów, z którymi firma pozostaje w bezpośrednim kontakcie. P. Janinie Kłabeckiej — wdowie po wielkim pionierze ziołolecznictwa złożono wiele życzeń i pomyślności w rozwoju umiłowanego warsztatu pracy. W przemówieniu pp. insp. farm. Urz. Woj. p. Siudy, mgr. Anasiewicza, radcy mgr. Kiedrzewskiego, dra Klikowicza i innych podkreślono nie tylko moment zdrowej inicjatywy, ale również — i wielkie wartości ziołolecznictwa dla zdrowia publicznego.

Zatwierdzenie budżetu samorządu pomorskiego.

Ministerstwo spraw wewnętrznych zatwierdziło ostatnio budżet Pomorskiego Wojewódzkiego Związku Samorządowego. Budżet ten uchwalony został przez sejmik wojewódzki w ogólnej sumie 17.190.271 zł. w dochodach i wydatkach, przy czym w sumie tej zawarte są kredyty na drogi i place publiczne, określane w wydatkach zwyczajnych sumą 4.221.009 zł, w wydatkach nadzwyczajnych, zaś sumą 9.485.605 zł. W zależności od kredytów, jakie na ten cel przeznaczone będą przez ministerstwo komunikacji, sumy te mogą jeszcze ulec pewnym zmianom.

Budżet Pomorskiego Wojewódzkiego Zw. Samorządowego zatwierdzony został przez ministerstwo spraw wewnętrznych z niewielkimi zmianami kredytów w dziale zarządu ogólnego, zdrowia publicznego i opieki społecznej.

Trzy czwarte wielkiego kapitału Japonii w rękach 7.011 osób.

W Japonii przeprowadzona została interesująca ankieta wśród przedstawicieli ciężkiego przemysłu, kopalni i bankowości, mająca na celu stwierdzenie stanu majątkowego w 1938 roku. Z ankiety wynika, iż 7.010 osób posiada przynajmniej po 1.000 akcji największych koncernów. Ankieta objęła 78 głównych towarzystw akcyjnych o łącznym kapitale akcyjnym 5.380 milionów yen.

Grupa 7.010 ludzi rozporządzała 71 proc. całego tego kapitału, czyli kwotą 3.818 milionów yen.

Udział Gdańska w wystawie światowej w Rzymie.

Wolne Miasto Gdańsk zgłosiło swój udział w wystawie powszechnej w Rzymie, w roku 1942.

Zapowiedź dobrych zbiorów w Rumunii.

Z różnych części kraju donoszą, iż tegoroczne zbiory zbóż w Rumunii zapowiadają się b. dobrze, przy czym najlepszy urodzaj będzie miał prawdopodobnie miejsce w Besarabii i Transylwanii.

Aromatyczna mocno naparzająca HERBATE

kupuje się najkorzystniej tylko w firmie

B. Hozakowski, Toruń, Mostowa 28
Telefon 21-81

O czym się mówi:

W ostatnich miesiącach w Niemczech urzędy i przedsiębiorstwa, znajdujące się na utrzymaniu państwa i pobierające z banków państwowych pieniądze, celem dokonywania wypłat personelowi, względnie osoby podejmujące z banków swoje kapitały, zaskoczone zostały bardzo oryginalnymi namowami. Te sugestie wyrażane tonem perswazji, nie pozbawionym jednak akcentów wcale silnego nacisku sprowadzały się do takiej oto dziwnej propozycji: „A może pan nie podejmie u nas pieniędzy, może je pan lepiej u nas zostawi i jakoś inaczej da sobie radę? Po co panu od razu tyle pieniędzy. Jeszcze je panu ktoś ukradnie i będzie pan miał przykróść. Pewnie pan nie ma u siebie w domu kasy pancernernej. U nas jest. Pieniądże są bezpieczne. Lepiej niech pan zostawi. Już my panu radzimy“.

Niejednokrotnie speszony klient odstępował od zamiaru pobrania pieniędzy, nie chcąc się narażać. Bo w Niemczech nic nie wiadomo.

Te fakty świadczą najwymowniej o sytuacji finansowej w Trzeciej Rzeszy.

Szybki rozwój wytwórczości polskiej wykazują XI Targi Katowickie.

W niedzielę, 21 bm. zostały otwarte XI Targi Katowickie. W uroczystości otwarcia wzięli udział liczni przedstawiciele władz państwowych, wojskowych, komunalnych, przedstawiciele życia gospodarczego, oraz tłumy publiczności.

Targi Katowickie wykazały niewątpliwie, że Polska, która do niedawna uchodziła za kraj rolniczy, staje się pod wieloma względami niezależną od zagranicy, bardziej uprzemysłowioną, bardziej samodzielną i gotową pod względem gospodarczym i technicznym.

Po raz pierwszy wystawione zostały m. in. opony polskie, wyrabiane z kauczuku syntetycznego — keru, dalej całkowicie w kraju i z polskich surowców wykonane maszyny i obrabiarki oraz narzędzia precyzyjne i warsztatowe, przewyższające pod każdym względem wyroby zagraniczne.

Eksport narzędzi rolniczych do Ameryki Południowej.

Ostatnio wzmożł się znacznie eksport polskich narzędzi rolniczych, głównie pługów do Ameryki Południowej. W ubiegłym tygodniu odeszły dwa transporty po 100 ton pługów. Dalszy transport spodziewany jest w najbliższym czasie.

Zaparcie. Przedujący kliniści poświadczają, że naturalna woda gorzka „Franciszka Józefa“ stanowi także dla umysłowo pracujących, neurasteników i kobiet szybko i przyjemnie działający środek przeczyszczający. (11671)

Na bieżni, boisku i ringu

FANCJA WYGRAŁA MECZ Z CHINAMI 4:1.

W sobotę, zakończył się w Paryżu mecz tenisowy o puchar Davisa pomiędzy Francją i Chinami. Zwyciężyła Francja 4:1 i

walczyć będzie w następnej rundzie z Anglią w Wimbledonie. Ostatniego dnia Pelizza pokonał Chińczyka Choy 7:5, 4:6, 6:2, 6:4. Drugi rezerwowi francuski Petra przegrał z Kho Sin Kie 2:6, 9:7, 6:3, 6:4.

Karwowski triumfuje w centralnym biegu narodowym w Warszawie Wasilewski z Bydgoszczy na trzecim miejscu

Na starcie centralnego biegu narodowego w Warszawie stanęło 171 zawodników. Wyminiowanych poprzednio w okręgowych biegach na terenie całej Polski. Mimo, że zabrakło na starcie najlepszych polskich zawodników w osobach Kusocińskiego, Noji, Soldana i Hermana, bieg zupełnie nie stracił na wartości propagandowej.

Na strzał startera ruszyło do walki 171 zawodników.

Na półmetku Karwowski odrywa się od czołówki i wysuwa się naprzód o 100 m., zachowując tę odległość do końca. Za plecami zwycięzcy rozgrywa się walka o drugie miejsce. Na 400 m. przed metą wydstaje się na czoło Ślązak Gwóźdź i efektywnym finiszem wysuwa się na drugie miejsce przed Pomorzanie Wasilewskim i Lwówianinem Borusem. Na piątym miejscu uplasował się faworyt biegu Flis, a na szóstym Krakowianin Kużaj.

Techniczne wyniki biegu narodowego

przedstawiają się następująco:

- 1) Karwowski (Śląsk) w czasie 19:57,8. Dystans wynosił ok. 7.000 m.
- 2) Gwóźdź (Śląsk) 20:11,8.
- 3) Wasilewski (Bydgoszcz) 20:11,8
- 4) Borus (Lwów) 20:13,4.
- 5) Flis (Lublin) 20:14,4.

Drużynowo klasyfikacja była następująca:

- 1) Katowice 171 pkt.
- 2) Kraków 405.
- 3) Gdynia 443.
- 4) Poznań 481.
- 5) Lublin 544.
- 6) Toruń 551.
- 7) Warszawa 632.
- 8) Przemysł 739.
- 9) Grodno 809.
- 10) Brześć 1.193.

Wręczenie nagród oraz dyplomów zwycięzcom odbędzie się dziś w poniedziałek o godz. 10-tej rano w Akademii.

Uroczyste otwarcie mistrzostw Europy w koszykówce

W niedzielę wieczorem prezydent Litwy Smetona dokonał uroczystego otwarcia 3-ich mistrzostw Europy w koszykówce męskiej.

Po pokazie ludowych tańców litewskich w wykonaniu uczennic siedmiu gimnazjów z całej Litwy, rozegrano mecz reprezentacji kobiecych Warszawy i Kowna.

Kowno zwycięża Warszawę różnicą 1 punktu

Mecz Warszawa — Kowno zakończył się zwycięstwem Kowna po ładnej i emocjonującej grze 29:28. Do przerwy wynik był re-

misowy 12:12. Drużyna litewska była na ogół lepsza taktycznie i technicznie, podczas gdy Polki walczyły z niezwykłą ambicją i ofiarnością. Publiczność donosiła ostro drużynie litewskiej, zachowując się jednak poprawnie i wobec Polek. Kosze dla Warszawy zdobyły Kamecka (9), Gruszczyńska (9), Bruszkiewiczówna (5), Janicka (2), Wardyńska (2) i Brzustowska (1).

Przed meczem Polki ofiarowały Litwinom pamiątkowy proporzeczek, a Litwinki z kolei odzwały jej piękną lałką w ludowym stroju litewskim.

Wieczorem odbyło się przyjęcie, wydane przez związek litewski na cześć Polek.

Oryginalny mecz piłkarski na FON

W Boguminie Nowym odbyło się z inicjatywy Poczтового Przysp. Wojsk. i przy udziale wszystkich organizacji społecznych święto sportowe, z którego dochód przeznaczono, na FON.

Największą sensacją święta sportowego były zawody piłki nożnej, w których wzięła udział drużyna przedstawicieli przemysłu przeciw drużynie złożonej z naczelników poszczególnych urzędów państwowych i samorządowych. Zawody zakończyły się wynikiem 6:3 na korzyść drużyny śląskiego przemysłu.

W święcie sportowym wzięli tłumnie udział mieszkańcy Bogumina.

PRZED MIĘDZYNARODOWYMI ZAWODAMI KONNYMI W WARSZAWIE.

W kasynie pułku szwoleżerów w Warszawie odbyła się konferencja prasowa w związku z 12 międzynarodowymi zawodami konnymi, które rozpoczynają się 25 bm. w Warszawie.

Konferencję zagalął plk. Albrecht, witając przedstawicieli prasy, po czym głos zabrał referent prasowy Towarzystwa Międzynarodowych Zawodów Konnych rtm. Kon. zapoznając obecnych z techniczną stroną prowadzenia zawodów. M. in. zastosowane zostaną po raz pierwszy w Polsce, a po raz drugi na świecie, dwa aparaty, wskazujące dokładnie, czy podczas brania przeszkody z wodą przez jeźdźca popelniony został błąd, czy nie. W ten sposób rozwiązana zostanie kwestia, która na każdym zawodach przysparzała sędziom wiele kłopotów.

Następnie skarbnik towarzystwa ppłk. Mnisek, omawiał sprawę cen biletów wstępu na zawody. W roku bieżącym w celu propagandy sportu jeździeckiego bilety będą wyjątkowo tanie.

Na zakończenie konferencji red. Bednarski scharakteryzował obecną formę grupy sportu konnego z Grudziądza, omawiając również wartość polskich koni, które wezmą udział w konkursach.

Jak wynika z dotychczasowych zgłoszeń, w zawodach wezmą udział ekipy: Szwecji, Łotwy, Rumunii i Polski.

Z Kujaw Zachodnich

— **PRZEDSTAWICIELSTWO „GAZETY POMORSKIEJ” w Inowrocławiu** mieści się przy ul. Prezydenta Narutowicza 62, I ptr., tel. 198. Godziny urzędowania od 10—14 i 16—19.

— **Nocny dyżur apteczny pełni w bieżącym tygodniu** apteka „pod Orłem” — Rynek.

— **Nocny dyżur apteczny pełni z wtorku na środę** dr Kubiak, ul. Królowej Jadwigi, z środy na czwartek, dr Mirosławski, ul. Solankowa.

— **Karetka Pogotowia PCK.** — tel. 276.

— **Telefon postoiu autodorożek nr. 501.**

— **Telefon Straży Pożarnej nr. 618.**

— **Komisariat PP.** — ul. Gen. Pierackiego 6., tel. 534.

— **Publiczna Biblioteka m. Inowrocławia** czynna codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt od godz. 17—19.

— **Biblioteka Ogniska KPW, ul. Magazynowa** czynna w poniedziałki, środy i piątki od godz. 17—19.

REPERTUAR KIN

AS: „Maria Antonina”.

SWIT: „Gunga-Din”.

SŁOŃCE: „U kresu drogi”.

STYLLOWY: „Słowiczek”.

NOTATKI KRONIKARZA

— **Czyja zguba?** Zarząd Miejski m. Inowrocławia komunikuje, że znaleziono kurtkę i czapkę, które odebrać można w wydziale Porządku Publicznego, pokój nr. 20, w godzinach urzędowych.

— **Zaginął nerwowo chory.** W tych dniach oddał się z miejsca zamieszkania w Złotnikach Kujawskich i dotąd wszelki ślad po nim zaginął 25-letni Wacław Rzeszcak. Zaginiony jest wysokiego wzrostu, posiada rude włosy i zarost, ma na sobie siwy płaszcz i w tym samym kolorze czapkę sportową, żółte półbutki letnie. Wobec tego, że zaginiony cierpi od dłuższego czasu na chorobę nerwową, istnieje przypuszczenie, że stracił pamięć i błąka się w okolicy. Wszelkie informacje dotyczące zaginionego prosimy kierować na adres: Władysław Ziółkowski — Złotniki Kujawskie, powiat inowrocławski.

— **Lustracja ogrodów w powiecie inowrocławskim.** Instruktorka pow. K. G. W. p. Filipowiczowa wraz z prezeską Koła Gospodyń Wiejskich dokonała ostatnio lustracji ogrodów warzywnych i owocowych na terenie gminy Rojewo. Właścicielki wyróżnionych ogrodów otrzymują premie za racjonalne i staranne prace nad podniesieniem hodowli drzew owocowych i warzyw.

— **Cyganie kradną w powiecie.** Ostatnio na terenie Inowrocławia i sąsiednich powiatów zauważono znaczne bandy cyganów, niekiedy posiadające ponad 30 wozów. W związku z tym coraz częściej mnożą się kradzieże drobiu a są nawet wypadki, że cyganki kradną ostatnią chudobę nawet rodzinom bezrolnym. Należy więc pamiętać, że pod płaszczkiem wroźnia mają zawsze cyganki złodziejskie interesy na oku.

— **Groźby są też karalne.** Mieszkanka Inowrocławia Franciszka Kwiatkowska zgłosiła w Komisariacie PP. że sąsiad jej (ulica Stare Miasto nr 31) Jan Dzienny odgrażał się jej zabójstwem. Władze policyjne prowadzą w tej sprawie dochodzenia.

— **Wywczasy letnie.** Wszystkim zainteresowanym akcją wywczasów Pracowniczego Towarzystwa Oświatowo - Kulturalnego im. Stefana Żeromskiego, komunikujemy, że wszelki materiał informacyjny dot. wczasów letnich znajduje się w sekretariacie PTOK w Inowrocławiu, ul. Prez. Narutowicza 62. Informację udzielają członkowie zarządu PTOK codziennie od godz. 17-19.

— **Samobójstwo.** Mieszkanka Inowrocławia J. Jabłońska (ul. św. Ducha 15) targnęła się na własne życie trując się gazem świetlnym. W ostatniej chwili desperacko jej czyn zauważono i Jabłońską przewieziono do szpitala powiatowego w Inowrocławiu, gdzie mimo natychmiastowej pomocy lekarskiej

Załoba w Inowrocławiu

W niedzielę, 21 bm. o godz. 17 nastąpiła eksportacja do katedry gnieźnieńskiej zwłok śp. J. E. ks. biskupa Antoniego Laubitz, sufragana gnieźnieńskiego i honorowego obywatela m. Inowrocławia.

W poniedziałek zaś o godz. 9.30 odbył się pogrzeb i złożenie zwłok do podziemi w Katedrze.

Profanacja grobowca w Pakości

Jednej z ubiegłych nocy dokonali nieucyżeni dotąd złoicy włamania na cmentarzu w Pakości. Rabusie odkopali grób złożonego przez dwoma tygodniami na wieczny spoczynek obywatela Pakości, Leona Antczaka i po rozbięciu trumny zmasakrowali głowę nieboszczyka, widocznie spodziewając się znaleźć w trumnie kosztowności, których tam jednak nie było. Zbrojczyca pozostawił grób otwarty i zbiegł.

Władze policyjne wdrożyły energiczne dochodzenia śledcze celem wykrycia sprawców tej potwornej profanacji.

Wstępujcie w szeregi Polskiego Związku Zachodniego

zmarła wskutek zaurucia. Dochodzenia prowadzi policja.

— **Notatki policjanta.** Józef Kluczewski z Inowrocławia zgłosił w komisariacie P. P. na m. Inowrocław kradzież roweru męskiego, który pozostawił bez nadzoru na ulicy Solankowej. Doprowadzono do komisariatu P. P. Aleksiego Granowskiego, bez stałego miejsca zamieszkania, celem ustalenia tożsamości.

— **Walne zebranie Cechu Piekarskiego w Inowrocławiu** odbędzie się w lokalu kol. Barteckiego przy ul. Król. Jadwigi, w środę, dnia 31 maja br. o godzinie 3-iej po południu.

Rezerwa Wielkiego Pomorza czuwa Lustracja Kół i Placówek Związku Rezerwistów na Pomorzu stwierdziła wysoki stan bojowego pogotowia

W związku z sytuacją, jaką przeżywamy na odcinku pracy rezerwowej nastąpiło tym silniejsze zwrócenie szeregów, jak tego chwila wymaga.

Ożywiły się komórki pracy rezerwowej, podniósł się stan i poziom pracy obywatelskiej w poszczególnych kołach Z. R. Okręgu Pomorskiego.

Przeprowadzone inspekcje w kwietniu i na początku maja br. stwierdziły wszędzie intensywne działania, wielkie zrozumienie zadań rezerwowych. W wielu miejscowościach jak np. w Wąbrzeźnie, Radziejowie Kujawskim, pow. Nieszawa, w Wyrzysku, Bydgoszczy przeprowadzono ćwiczenia polowe z wynikiem bardzo dodatnim. Sprawność, postawa i przygotowanie na wysokim bojowym poziomie.

Rezerwa Pomorza dowiodła, że kilkuletnie jej prace organizacyjne nie poszły na marne.

Wyniki lustracji okręgowego kierownika

Kobieta w służbie pomocniczej wojskowej

Jedną z form udziału kobiet w obronie kraju — to udział w pomocniczej służbie wojskowej. W pracach tych mogą wziąć udział tylko kobiety w pełni sił fizycznych, które cały swój czas, wszystkie siły i zdolności mogą poświęcić obronie państwa. Ustawa o powszechnym obowiązku wojskowym z dnia 9. IV. 1938 r. obejmuje również kobiety w wieku 19—45 lat, jeśli ohochnie ten obowiązek na siebie przyjmą. Pomocnicza służba wojskowa da również możliwość zwolnienia wielu mężczyzn do szeregów walczących.

Odbycie przeszkolenia do wojskowej służby pomocniczej w czasie pokoju nakłada obowiązek służby w czasie wojny.

Pomocnicza służba wojskowa polega na pełnieniu służby obrony przeciwlotniczo-gazowej, wartowniczej, łączności, technicznej, przeciwpożarowej, wojskowej służby zdrowia, transportu, biurowej oraz innych, potrzebnych dla celów obrony państwa.

Do wszystkich prac, związanych z obronnością kraju na wypadek wojny konieczne jest przygotowanie organizacyjne i wyszkoleniowe w czasie pokoju, by uniknąć bezplanowości, pośpiechu i marnowania sił.

Organizacja Przystosowania Wojskowego Kobiet jest stowarzyszeniem wyższej użyteczności, działającym z polecenia Ministra Spraw Wojskowych w zakresie organizowania i prowadzenia przystosowania wojskowego kobiet do służb pomocniczych oraz zrzeszenia stowarzyszeń społecznych dla przystosowania kobiet do obrony kraju.

Członkami współdziałającymi Organizacji Przystosowania Kobiet są obecnie następujące stowarzyszenia:

1. Centralna Organizacja Kół Gospodyń Wiejskich, Warszawa, ul. Kopernika 30.
2. Centralny Związek Młodej Wsi, Warszawa, Kopernika 30.
3. Koło Polek, Warszawa, Plac Zamkowy 9.
4. Kobiety Klub Strzelecki, Warszawa, Marszałkowska 81, m. 4.
5. Organizacja Harcerki Związku Harcerstwa Polskiego, Warszawa, Łazienkowska 7.
6. Rodzina Wojskowa, Warszawa, Królewska 2 m. 31.
7. Rodzina Rezerwistów, Warszawa, Chmielna 2 m. 3.
8. Samopomoc Społeczna Kobiet, Warszawa, Marszałkowska 1.

CHEŁMNO

— **Przedstawicielstwo Gazety Pomorskiej w Chełmie** mieści się przy ulicy 22 Stycznia 9. Tam przyjmuje się ogłoszenia i prenumeratę. Ogłoszenia do 17 słów 1.00 złoty.

— **Biblioteka Tow. Czytelników Ludowych** przy ulicy Wodnej otwarta w poniedziałki, środy i piątki od godz. 17 — 19.30.

— **Pożyteczna działalność Stow. Pań Miłosierdzia w Chełmie.** Pod przewodnictwem ks. dziekana Zynda odbyło się walne zebranie Stow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo. Stowarzyszenie liczy 175 członków i rozwija pożyteczną działalność dla biednych tutejszego miasta. Pod kierownictwem p. mecenasowej Szymańskiej Stowarzyszenie prowadzi następujące sekcje: opieka nad matką i dzieckiem, opieka nad rodzinami więźniów, sekcje odzieżowe, aprowizacyjne i świetlicowe. Stowarzyszenie opiekowało się w ciągu roku 200 osobami biednymi i 35 chorymi. Poza tym wspierało Stowarzyszenie 1.197 rodzin biednych i bezrobotnych. Do nowego zarządu weszli: p. mec. Szymańska, p. mec. Rosińska, p. dr. Dąbkowa, p. dr. Wasilewska, p. Gejgerowa, p. Szulcowa, p. F. Kamińska, p. Sucho-

Pierwszy Obywatel Honorowy m. Inowrocławia J. E. ks. biskup Laubitz

pozostawił wlekomne dzieło Swej wielkiej twórczości na Kujawach

Wiadomość o śmierci Jego Ekscelencji ks. biskupa Laubitz wywarła w Inowrocławiu wstrząsające wrażenie, gdyż zmarły związany był z ziemią kujawską przez długi okres lat swego tutaj pobytu najbliższymi węzłami miłości pozostawiając po sobie i swej niestrudzonej działalności, dzieła, które przetrwają wieki.

W uznaniu Jego bardzo wielkich zasług

dla miasta Inowrocławia i Kujaw Zachodnich nadała Mu Rada Miejska m. Inowrocławia, najwyższe odznaczenie, jakim miasto dysponuje, tj. honorowe obywatelstwo.

Ks. biskup Laubitz urodził się w Pakości pod Inowrocławiem w roku 1861. Już w roku 1888 przybył do Inowrocławia, gdzie na stanowisku 2-go wikariusza jedynej tutaj parafii wykazał wielkie zdolności organizacyjne i całkowite zrozumienie dla gorących uczuć patriotycznych ludu Kujaw Zachodnich. Po objęciu, w charakterze proboszcza, administracji jedynej wówczas w Inowrocławiu parafii św. Mikołaja, dążył konsekwentnie do budowy nowej świątyni i wkrótce wysiłki Jego zostały uwieńczone wymiślnymi wynikami. Jego dziełem jest odbudowa kościoła Najświętszej Marii Panny (Ruina) oraz wybudowanie wspaniałej świątyni — kościoła Matki Boskiej.

Wielkie są przede wszystkim Jego zasługi w czasie piętnego strajku szkolnego w latach 1906-07, kiedy to zwałcał pruską politykę eksterminacyjną. Do historii przeszła Jego mowa w sądzie inowrocławskim, gdzie stał w obronie zarządzeń arcybiskupa Stalewskiego w pamiętnym procesie związanym z wypadkami strajku szkolnego na Kujawach.

Pracował również społecznie jako prezes Rady Nadzorczej Banku Ludowego, założył Kółko Rolnicze, Stow. Pań Miłosierdzia, Tow. Robotników Katolickich oraz wiele innych organizacji oświatowych i zawodowych.

Ostatnio bawił ks. biskup Laubitz w Inowrocławiu przed miesiącem w gościnie u starosty pow. R. Wilczka. W uznaniu wielkich Jego zasług dla naszego miasta został mianowany pierwszym honorowym obywatelem m. Inowrocławia, a wdzięczni obywatele Kujaw Zachodnich zawsze ze czcią wspominać będą wielkie Jego imię.

Liczne pielgrzymki mieszkańców Kujaw Zachodnich wyruszyły na uroczystości pogrzebowe do Gniezna, a specjalny pociąg popularny zawiózł liczne rzesze wiernych z Inowrocławia do Grodu Lecha, gdzie złożył ostatni korny hold Wielkiemu Polakowi i Godnemu Synowi Kujawskiej Ziemi.

(H. L.)

Włocławek otrzymał wielką chrześcijańską hurtownię kolonialną

Dzięki staraniom Związku Towarzystw Kupieckich na Pomorzu spełniony został jeden z ważniejszych postulatów Ziemi Kujawskiej, a mianowicie — uruchomienie wielkiej chrześcijańskiej hurtowni kolonialnej we Włocławku, przy ul. Starodębskiej 9.

Przedsiębiorstwo to powołała do życia znana i zasłużona na terenie Pomorza firma „Jan Struczyński” w Tezewie, powierzając kierownictwo swej filii włocławskiej p. Banusze (dotychczasowemu kierownikowi filii kościarskiej).

Miejscowy proboszcz dokonał poświęcenia przedsiębiorstwa, po czym prezes Związku T. K. na Pomorzu p. Tadeusz Marchlewski w imieniu Związku i Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni wygłosił przemówienie okolicznościowe apelując do kupiectwa detalicznego o popieranie pierwszej na terenie Kujaw polsko - chrześcijańskiej hurtowni.

W uroczystości tej, oprócz reprezentantów miejscowego kupiectwa polskiego z p. prezesem Ożminkowskim na czele, wzięli udział: p. prezydent m. Włocławka, naczelnik Urzędu Skarbowego i inni.

Brodnica

— **Nowa siedziba Banku Ludowego w Górznie.** Na granicy powiatu brodnickiego w miasteczku Górznie odbyło się poświęcenie nowowbudowanego gmachu tamt. Banku Ludowego. W uroczystości wzięli udział przedstawiciele władz z p. starostą powiatowym Mieczysławem Galusińskim na czele, przedstawiciel Zw. Rew. p. Kański z Torunia, dyr. oddziału Banku Polskiego w Lidzbarku p. Łęczycki, p. poseł Malinowski, reprezentant Banku Spółd. w Brodnicy i Tow. Roln. Powiatowego, ks. prof. Dembiński z Nowogomiasta Lub. oraz p. dyr. Kamiński z Lidzbarka.

Aktu poświęcenia dokonał ks. prob. Rygielski, który wygłosił okolicznościowe przemówienie. Oficjalną część uroczystości zakończono wzniesieniem okrzyków na cześć Pana Prezydenta R. P., Marszałka Śmigłego-Rydza oraz Wojska Polskiego i odśpiewaniem „Hymnu Narodowego”.

Następnie odbyło się zebranie członków spółdzielni, na którym uchwalono całą dywidendę w wysokości 2.600 zł. przekazaną na F. O. N., zaś czysty zysk w kwocie 500 zł. przekazać na oparkanie cmentarza kościelnego. Również dokonano uzupełniającego wyboru dwóch członków rady nadzorczej.

Ban Ludowy w Górznie jest jedną z najstarszych placówek spółdzielczych na Pomorzu, gdyż istnieje 66 lat.

świątówna, p. Mierzwowa, p. Jasińska, p. Łucja Jeszkowa i p. Grzankowska. Do komisji rewizyjnej: p. dyr. Moczyński i p. Lewandowska.

— **Z zebrania Mężczyzn Katolickich.** Onegdaj odbyło się miesięczne zebranie Katolickiego Stowarzyszenia Mężów przy udziale 105 członków. Naukę religijną wygłosił ks. dziekan Zynda. Referat n. t. „Refleksje na problemy wychowawcze w encyklice papieskiej” wygłosił ks. prefekt Kowalski. Temat pobudził ożywioną dyskusję, w której podkreślano konieczność współdziałania w wychowaniu trzech czynników: rodziny, kościoła i szkoły.

— **Egzaminy dla eksternów w Chełmie.** Egzaminy wiosenne dla eksternów z zakresu 7 kl. szkoły powszechnej odbędą się w maju br. Termin wnoszenia podań wpływa z dniem 20 maja br. Kandydaci, którzy wnoszą podania, muszą dołączyć: metrykę urodzenia, życiorys, ostatnie świadectwo szkolne, dowód osobisty i świadectwo moralności. Podania należy kierować do Inspektoratu Szkolnego w Chełmie, ulica Dworcowa.

Redakcja i Administr. „Gazety Pomorskiej” w Bydgoszczy — ul. Dworcowa 30, tel. 24-80
 Redaktor przyjmuje od godz. 17—18 (z wyjątkiem dni przedświątecznych).

Dziś wtorek 23 maja
Dezyderego

Jutro środa 24 maja
Julianny, Zuzanny

WAŻNE TELEFONY

- Straż Pożarna, ul. Pomorska nr. 16, telefon 06.
- Komisariat Główny P. P. (gmach wojewódzki), Jagiellońska 5, tel. 2700
- Magistrat (Ratusz) — Jezuicka 1, telefon 2600.
- Pogotowie Ratunkowe, Pomorska 16, telefon 2615 i 2616.

DIŻURY APTEK

- Apteka pod Niedźwiedziem, ul. Niedźwiedzia 11, tel. 3050.
- Apteka pod Koroną, ul. Dworcowa 48, tel. 3301.

PROGRAM KIN:

- LIDO: „Kadeci marynarki”.
- KRYSTAL: „Dama z Malakki”.
- BAŁTYK: „Władczyni dżungli”.
- KAPITOL: „Skłamałam”.
- APOLLO: „Walka o szczęście”.
- MARYSIENKA: „Mała miss Broadway”.

NOTATKI KRONIKARZA.

— Na FON. Mecz piłkarski między Ubezpieczalnią Społeczną, a dyrekcją F. P. T. K. przyniósł 206,50 zł dochodu, który w całości przekazano na FON.

— „Do wszystkiego” na TCL. Komitet Okręgowy TCL na miasto Bydgoszcz, zawiadania, iż wykupił na środe, 24 bm. komedię „Do wszystkiego” na godz. 20-tą w Teatrze Miejskim. Specjalnie zniżone ceny biletów od 10 gr do 1,90, pozwolą wziąć udział w przedstawieniu szerokim masom. Bilety są do nabycia u sekretariacie TCL, przy ul. Gdańskiej 30.

— Z rejestru handlowego. Do rejestru przy Sądzie Okręgowym w Bydgoszczy, wpisano: Skład manufakturowy „Dak” w Łodzi, zlikwidował swój oddział w Bydgoszczy. Z rejestru wykreślono firmę „Technometal” J. Knotę i M. Koczyński spółka jawna Bydgoszcz.

— Ostre strzelania z armat. W dn. 23, 24 i 25 bm. każdorazowo od godz. 6 rano do 14, odbędzie się ostre strzelanie na placu ćwiczeń Jachcie. Wszystkie drogi prowadzące do placu ćwiczeń strzeżone będą przez posterunki wojskowe.

— Szczepienie niemowląt. Szczepienie przeciw ospie niemowląt, odbywa się od dziś do 30 maja. Rodzice, których dzieci mają być szczepione, a nie otrzymali dotychczas wezwania powinny się udać w dniu szczepienia do najbliższego lokalu szkolnego. Wszelkich informacji udziela wydział zdrowia publicznego, ul. Jagiellońska 18.

— Licytacja. W sobotę, dnia 27 bm. o godzinie 10, na Nowym Rynku, odbędzie się sprzedaż w drodze licytacji żrebacka od klaczy wojskowej.

— Zarząd Koła Rodzicielskiego Gimnazjum Kupieckiego, zawiadamia członków, że ogólne zebranie Koła odbędzie się we środę 24 bm. o godz. 20-iej w auli Szkoły Dokształcającej Zawodowej nr. 1, przy ul. Koronowskiej II ptr.

W ramach ogólnego zebrania wygłosiła prezes T-wa Kupców p. Józef Piłaczyński i dyr. Gimnazjum Kupieckiego p. mgr. Witk, referat „O roli Gimnazjum Kupieckiego w społeczeństwie i Państwie”.

Zarząd Koła prosi członków i tych rodziców, którzy zamierzają posłać swoje dzieci do Gimnazjum Kupieckiego o liczne i punktualne przybycie.

— Z Teatru Miejskiego im. K. H. Rostrowskiego w Bydgoszczy. Dziś, we wtorek, oraz w czwartek i piątek, na afiszu amerykańska komedia Haria: „Cieszymy się życiem”, w reżyserii St. Debicza, z udziałem pp. Bardy, Bystrzyńskiej, Debicza, Domańskiej, Drewicza, Gajdeckiego, Kownackiej, Korowiczówny, Kowalczyka E., Krzywickiej, Kuźmińskiego, Lochmana, Okońskiej, Skirgiello-Jacowicza, Sobotkowskiej, Tatrzańskiego i Winczewskiego.

W środę, 24-go, o godz. 20-iej, dana będzie lekka komedia H. Adlera pt. „Do wszystkiego”. W głównych rolach pp. Morozowiczowa, Koronkiewiczówna, Wańska, Malatyńska, Roslan i Szafranski.

Dwa pożary od uderzenia gromu

Podczas ostatniej burzy, jaka przeszła nad Bydgoszczą i okolicą, pioruny wywołały dwa pożary. I tak: w pierwszym wypadku piorun uderzył w stodołę na terenie gospodarstwa Karola Geigera w Koronowie, gdzie pożar strawił stodołę i nagromadzoną w niej słomę.

W drugim wypadku piorun uderzył również w stodołę, należącą do rolnika Hugona Deya w Nowejwiosce.

Mimo akcji ratowniczej pożar zniszczył doszczętnie stodołę i narzędzia rolnicze. W pierwszym wypadku straty wynoszą około 2000 zł, a w drugim około 5.000 złotych.

Poświęcenie „Domu Turystycznego”

W sobotę wieczorem odbyło się poświęcenie „Domu Turystycznego” przy ul. Zygmunta Augusta. Na uroczystość zapowiedział przyjazd Wojewoda Pomorski min. Wł. Raczkiewicz, któremu miano wręczyć dyplom członka honorowego Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, jako długoletniemu b. prezesowi. Z powodu niedyspozycji Pana Wojewody udała się do Torunia delegacja pp. starosta Suski, prezydent Barciszewski, prezes zarządu głównego P. T. K. sen. Beczkowicz, wiceprezes — Kołodziejczyk, prezes okręgu pomorskiego red. Fiedler, dr. Nieduszyński i plk. Zachar. Akt wręczenia odbył się w prywatnych apartamentach Pana Wojewody.

Poświęcenia „Domu” dokonał ks. kan. Schulz, wygłaszając okolicznościowe przemówienie. Z kolei prezydent Barciszewski oddał schronisko pod opiekę Towarzystwa

Krajoznawczego, za co w serdecznych słowach podziękował sen. Beczkowicz. Prezes dr. Nieduszyński wręczył dyplomy uznania zasłużonym wielce dla rozwoju turystyki pomorskiej red. Fiedlerowi, prof. Klimię z Torunia i ks. dr. Łęgowskiemu z Torunia.

Na zakończenie miasto podejmowało uczestników uroczystości herbatką. W poświęceniu wzięli udział poza wymienionymi pp. gen. Przyjałkowski, prezes Plejewski, prokurator Łukawski, dyr. Wierzbicki, dyr. Gulez i inni.

„Dom Turystyczny” dostosowany do potrzeb turystyki wybudowany znacznym kosztem przez Zarząd Miejski, przyczyni się niewątpliwie w dużej mierze do rozwoju turystyki pomorskiej, której wszystkie szlaki prowadzą przez Bydgoszcz.

Motocykliści na FON

Na stadionie miejskim w Bydgoszczy odbyły się w ub. niedzielę wyścigi motocyklowe na torze żużlowym pod hasłem: „Motocykliści na FON”.

Bieg drużynowy trzech miast, każda drużyna w składzie pięciu zawodników na maszynach do 100 cm o rozgrywkę pucharu przechodniego, ufundowanego przez fabrykę motocykli „Zuch” w Poznaniu wygrała drużyna z Gdyni 66 pkt., drugie miejsce — Poznań 45 pkt., trzecie — Bydgoszcz 17 pkt. W ramach rozgrywek o ten puchar odbędą się dalsze rozgrywki za tydzień w Gdyni, a za trzy tygodnie w Po-

znaniu. O przyznaniu nagród zadecydują wyniki łączne trzech rozgrywek.

Bieg maszyn do 100 cm wygrał Kulwicki (M. K. Z. S. Gdynia) na DKW, czas 3.02. W klasie do 250 cm pierwsze miejsce zajął Baranek (Unia Poznań) na maszynie „Triumph” 2.50.1.

W klasie do 350 cm pierwszy — Ziółkowski (Bydgoszcz) na B. S. A. 2.51.

W klasie do 500 cm pierwszy — Dąbrowski (M. K. Z. S. Gdynia) na „Rudge” 2.32.8.

W biegu zręczności setek pierwsze miejsce zajął Gajewski (Gdynia) na „DKW” 3.12.9.

Koronowo pod znakiem strzelania

W niedzielę dnia 21 bm. podejmowało miasto Koronowo organizacje Federacji P. Z. O. O. na zawodach strzeleckich o mistrzostwo powiatowe powiatu bydgoskiego. Niedziela ta to dzień, który łączył pozytywne z przyjemnym.

Zaczął się bowiem dzień ten przepiękną wycieczką przez czarujące wiosną okolice. Bydgoska Kolej Powiatowa w dwunastu przepelnionych wagonach przewiozła zawodników do Koronowa. Przyjemność oryginalnej tej majówki wyposażonej w broń i amunicję nie byłaby kompletną gdyby nie orkiestra pułku ułanów, która od chwili wyjazdu urozmaicała zawodnikom dzień cały przepięknymi utworami.

Po przybyciu do Koronowa i odebraniu raportu od miejscowych organizacji, uformował się pochód, który przy dźwiękach orkiestry odmaszerował do przepięknego kościoła koronowskiego na nabożeństwo, które odprawił miejscowy ksiądz proboszcz.

Po nabożeństwie znowóż pochód, teraz już prosto do perły koronowskiej, uroczej Grabiny. Ani oko ani dusza nie mogła się nasycić pięknnością natury a zwłaszcza dumnymi starymi dębami, królującymi na koronowskiej grabinie.

Do zawodów stanęło 55 zespołów i to: 3 zespoły ZOR; 6 zespołów podoficerów ZR.; 2 zespoły podof. OZPR; 34 zespołów

szereg. ZR i 10 zespołów szereg. Powstańców i Wojaków OK.

Przy dźwiękach hymnu narodowego podniesiono chorągiew i powiatowy komendant PW i WF major Sokółowski dokonał otwarcia zawodów. Zaznaczyć należy że między zawodnikami nie zabrakło i zawodniczek.

Wynik zawodów jest następujący: 1) miejsce i mistrzostwo powiatu zdobył zespół oficerów rezerwy koło Bydgoszcz, drugie miejsce zdobył zespół Koła pl. III Powstańców i Wojaków Bydgoszcz, trzecie miejsce zdobył zespół Koła Związku Rezerwistów Huta.

Zamknięcie zawodów nastąpiło o godzinie 18.30. Dyplomy zwycięzcom wręczył p. wicestarosta Nowakowski. Rozdano trzydzieści nagród z których pierwszą ufundował p. dyrek. Czeczka Ruciński z Solca Kujawskiego, drugą Związek Of. Rez.; trzecią p. major Załęski.

Całość wypadła znakomicie. Jest w tym olbrzymia zasługa wódcy koronowskiego p. burmistrza Talaśki, który nie szczędził trudów i mozołów nad uprzyjemnieniem pobytu gościom z powiatu w swym grodzie i nie mniejsza zasługa jego małżonki p. Talaśkowej oraz pań koronowskich, które z szczerą staropolską gościnnością podejmowały zawodników.

Zasiłki dla rodzin rezerwistów

W myśl przepisów Rozporządzenia Pana Ministra Spraw Wewnętrznych o zasiłkach dla rodzin rezerwistów podaje się do tytułu powołania na ćwiczenia i wojskowe rezerwisty ubiegać się mogą: żona, także seperowana, jeżeli powołany prawnie obowiązany jest do jej utrzymania, dzieci powołanego ślubne i nieślubne, a ostatnie o ile ojcostwo powołanego jest udowodnione, pasierbi powołanego, jego rodzeństwo, jego rodzice ślubni, nieślubna matka, ślubni dziadkowie powołanego oraz rodzice nieślubnej matki powołanego.

Prawo do ubiegania się o zasiłek mają powyższe osoby tylko w tym wypadku, jeżeli ich byt (mieszkanie, pożywienie, odzienie, opał, światło, koszty leczenia i pielęgnacji, koszty wychowania dzieci) był w chwili odejścia powołanego do ćwiczeń wojskowych, zależny tylko od jego pracy i zarobku i został zagrożony wskutek powołania rezerwisty do ćwiczeń wojskowych lub też jeżeli w czasie pełnienia przez rezerwistę ćwiczeń, zaszły wypadki, wskutek których byt powyższych osób, wobec nieobecności powołanego, uznać należy za poważnie zagrożony.

Zasiłek przysługuje członkom rodziny powołanego za czas od dnia odejścia na ćwiczenia do dnia następującego po dniu zwolnienia włącznie.

Zgłoszenie prawa do zasiłku należy wnieść do zarządu gminnego (miejskiego) tej gminy, w której stale mieszka żona powołanego, jeżeli powołany żony nie ma do zarządu gminnego (miejskiego) tej gminy, w której mieszkają uprawnione do zasiłku

dzieci ślubne, jeżeli takich dzieci nie ma, do zarządu gminnego (miejskiego) tej gminy, w której mieszka osoba uprawniona do odebrania zasiłku.

Zgłoszenie winno obejmować wszystkich członków ubiegających się w rodzinie powołanego o zasiłek nie wyłączając osób prowadzących odrębne gospodarstwa lub mieszkających w innych miejscowościach.

Osoby podające w zgłoszeniu świadomości szczegóły nie prawdziwe w celu wyłudzenia zasiłku lub wyższej jego normy, pociągnięte będą do odpowiedzialności karno-sądowej tracąc jednocześnie prawo do zasiłku.

Zgłoszenie wniesione bez usprawiedliwionych powodów później, aniżeli w miesiąc po ukończeniu przez powołanego ćwiczeń wojskowych nie podlega rozpatrzeniu.

Na powołanym jako też osobach uprawnionych do zasiłku ciąży obowiązek niezwłocznego zawiadomienia urzędu, który przyznał zasiłek o wszelkich wydarzeniach pociągających za sobą utratę lub zawieszenie prawa do poboru zasiłku wzgl. zmiany jego wymiaru.

Zasiłki pobrane nieprawnie podlegają zwrotowi pod rygorem egzekucji sądowej.

Włamanie do restauracji

Do restauracji Czesława Błażka przy Zbożowym Rynku 5, jacyś nieznanymi narazi sprawcy dokonali zuchwałego włamania. Lupem ich padło 50 zł w gotówce, dwa zerkli, kilka butelek likierów, oraz większa ilość papierosów. Za włamywaczami policja wszczęła poszukiwania.

Rozwiązanie zamaskowanej loży w Bydgoszczy

Na podstawie rozporządzenia ministra spraw wewnętrznych, został rozwiązany w Bydgoszczy Klub Społeczny „Humanitas”. (Ludzkość). Klub ten powstał po rozwiązaniu loży masonskiej im. Emanuela Schweitzera, do której należeli przeważnie żydzi. Ponieważ „Humanitas” okazał się zamaskowaną lożą, przeto władze zarządziły jego rozwiązanie. Likwidatorem Klubu został mianowany p. mec. Galuba. Klub posiadał majątek w gotówce, oraz w nieruchomościach w Bydgoszczy, przy ul. Libelta 8, którą przejął po loży masonskiej im. Schweitzera.

Nowy zarząd B. K. S. Wodnik

Znany ze swej ruchliwości Bydgoski Klub Sportowy „Wodnik” odbył ostatnio swe roczne walne zebranie przy licznych udziale członków. Jak sprawozdania zarządu wykazały Klub posiada 100 członków i 75 łodzi kajakowych, w tym 20 kajaków zmotoryzowanych. Saldo za rok ubiegły Klub zamknął kwotą 1.700 zł. Po udzieleniu zarządowi absolutorium wybrano nowe władze Klubu w składzie pp.: prezes — red. mgr. Strąbski, wiceprezesa — Lewandowski i dr. Czarnowski, sekretarza — Czyżewski, skarbnik — Szerffel, gospodarz — Wrzesiński, kapitan sportowy — Borowski. Pod koniec obrad uchwalono zawiesić działalność sekcji pływaków i łyżwiarskiej, z powodu nie wykazywania przez te sekcje odpowiedniej żywotności.

Ryccerz wytrycha przy pracy

Do mieszkania Władysława Wojciechowskiego, przy ul. Zamojskiego 19, włamali się przy pomocy wytrycha w czasie nieobecności domowników jacyś nieznanymi sprawcy i splądrowali całe mieszkanie. Poszukiwali pieniędzy, których jednak nie znaleźli. Zadowolili się więc kosztownym futrem, złotym zegarkiem i skórzaną teką, z którymi to przedmiotami ulotnili się przez nikogo nie zauważeni. Powiadomiona o włamaniu policja wszczęła w tej sprawie dochodzenia.

Napad na przechodnia

Wieczorem w czasie powrotu do domu został napadnięty na ul. Nakielskiej przez nieznanego osobnika Feliks Mlis, zam. przy ul. Inflanckiej 70. Napastnik po krótkiej wymianie słów pobił Mlisza dotkliwie i zbiegł. Przepuszczalnie chodzi tu akt zemsty. Dochodzenia w toku.

Dalsze ofiary na FON

W Komunalnej Kasie Oszczędności miasta Bydgoszczy złożyli na rzecz Funduszu Obrony Narodowej:

- p. Wojciechowska Władysława, w m. Ustronie 1 — 1 obrączkę ślubną złotą; p. Więckowska Czesława, w m. Kaszubska 15 — 1 pierścień damski złoty; p. Koziarski Józef, w m. Gdańska 64 — 1 etui srebrne; p. Kieliszek Jan, w m. Pl. Piastowski 15 — 1 monetę 1 kor. austr., 4 monety srebrne drobne, 1 monetę 10 cent. ang. (kolczyk), 1 pierścień srebrny, 1 pierścień złoty; p. Góralczykówna Hanka w m. Piotra Skarży 13 — 4 monety srebrne; p. Mrzyk Wiktor, Solec Kujawski — 10 monet srebrnych; p. Cywiński Leon, w m. Kościuszki 58 — 2 monety srebrne; p. Białkowski Henryk, w m. Jackowska 17 — 5 monet srebrnych; p. Jańczak Józef, w m. Fordońska 1 — 1 zegarek złoty, 6 monet srebrnych; p. Fryk Edmund, w m. Fordońska 101 — 1 obligację nom. zł w zł 100 — 3% Poż. Invest. I em., 1 obligację nom. zł w zł 100 — 4% Poż. Konsolidacyjnej; p. Wojtynowski Jan, w m., Niedźwiedzia 4 — 2 obl. nom. zł 100 — nom zł w zł 200 — 6% Poż. Narodowej; p. Fr. Pchałek, w m., Świętojańska 43 — 1 obligację nom. zł w zł 100 — 6% Pożyczki Narodowej; p. Grudziński Władysław, w m. Lubelska 4 — 1 obligację nom. zł w zł 100 — 6% Pożyczki Narodowej; p. Fr. Pchałek, w m., Świętojańska 3/1 — 1 obligację nom. zł 100 — 6% Pożyczki Narodowej.

Włocławek

— Pożary w pow. włocławskim. Na szkole rolnika Kabińskiego Mateusza, we wsi Grójczyk, gm. Pyszkowo, spalili się dom mieszkalny, kryty słomą. Na strychu domu spaliło się 11 metrów zboża. Straty poszkodowany oblicza na sumę 3000 zł. Budynek ubezpieczony był w PZUW. na sumę 1.810 zł. Pożar powstał z komina w czasie palenia w piecu chlebowym.

We wsi Józefki, gm. Chodecz, na szkole Jana Kuźmińskiego, rolnika, spalili się dom mieszkalny, kryty słomą. Straty poszkodowany oblicza na sumę 660 zł. Ubezpieczenie wynosi 760 zł. Przyczyną pożaru dotychczas nie ustalono.

W dniu 21 bm. zasnął w Panu po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami Świętymi

ś. p.

ANTONI SZYMAŃSKI

inspektor szkolny w st. sp.

przeżywszy lat 73,

o czym zawiadamia w ciężkim smutku pogrążona

Rodzina

Toruń, w maju 1939 r.

Pogrzeb odbędzie się w dniu 24 maja 1939 r. o godz. 17, z domu żałoby przy ul. Kościuszki 57.

Nabożeństwo żałobne we czwartek o godz. 9 w kościele Chrystusa Króla.

3084

Tabela loterii

(NIEURZĘDOWA) z dnia 22 maja

I i II ciągnięcie GŁÓWNE WYGRANE

Stała dzienna wygrana z 10.000 padła na nr. 153455

- Zi. 50.000 na nr. 90489
- Zi. 15.000 na nr. 138223
- Zi. 10.000 na nr. 96040 151101
- Zi. 5.000 na nr. 16650 146144
- Zi. 2.500 na nr. 6860 11035 11965 20824
- 84924 36165 36666 61139 72212 98544 103355 108034
- 128347 133613 149185
- Zi. 2.000 na nr. 680 9778 11788 22704 24004
- 26004 3783 38427 44207 61336 61418 82182 92815
- 111716 112391 148759 154420 160887 164045
- Zi. 1.000 na nr. 9267 10196 13505 14588
- 16448 23085 25470 29396 40173 46335 47401 47441
- 47866 60930 71951 93410 98682 99333 102002 102093
- 104572 106075 108054 123485 136416 140473 141594
- 141972 149541 150992 162574 164153

Wygrane po zł 250

- 349 415 539 70 701 862 975 1082 145 228
- 29 56 301 84 405 32 82 583 606 49 796 817
- 917 52 62 96 2115 94 349 78 466 552 696
- 796 934 43 3137 39 384 88 410 592 99 603
- 94 725 858 973 4179 240 468 739 53 666
- 5107 45 71 96 333 523 50 70 78 903 614
- 22 115 41 219 62 301 400 14 658 82 95
- 725 68 856 88 7004 66 182 84 273 476 512
- 58 86 842 8022 61 117 28 32 223 32 63 84
- 444 94 538 851 9121 97 257 650 800 976
- 10031 33 136 330 409 37 526 637 94 11092
- 283 84 445 93 591 642 93 756 898 970 12016
- 128 278 309 432 632 63 981 13025 44 306
- 90 45 540 82 707 808 49 52 989 14018 230
- 157 65 436 354 93 729 819 20 69 99 15020
- 258 65 435 725 75 818 16203 372 539 705
- 979 17036 44 129 402 37 81 97 554 59 70
- 622 23 77 738 82 18020 74 172 352 547 84
- 62 99 915 49 19022 40 55 145 424 91 302
- 62 97 818 33 72 910 46
- 20113 219 373 433 546 716 32 913 25 46
- 21013 138 204 6 366 419 609 77 714 888
- 22010 114 256 493 606 864 933 50 27 23096
- 230 317 57 78 441 599 641 79 746 860 24068
- 126 325 50 451 534 601 749 50 53 25047
- 154 229 347 65 442 535 65 92 783 99 828
- 933 26211 59 83 787 861 929 34 27128 363
- 428 55 564 89 28113 74 224 355 419 36 563
- 607 889 930 98 29000 51 116 222 406 57
- 654 811 19 61 930 78
- 30132 54 203 10 37 387 671 857 31014 70
- 316 63 262 614 43 45 64 727 876 998 32002
- 24 48 87 205 48 51 303 32 96 419 509 712
- 804 61 33106 488 543 75 93 665 726 42 62
- 927 68 34096 118 202 22 38 392 440 49
- 519 37 93 614 789 993 880 91 952 94 35001
- 274 367 69 445 75 580 98 741 819 27 36050
- 55 117 48 283 303 30 68 499 680 729 814
- 50 37063 97 101 5 53 340 99 488 94 529
- 653 98 805 28
- 38008 80 108 315 59 686 724 802 93 999 39014
- 179 233 67 353 578 89 618 88 782 891 957
- 40055 221 37 77 345 53 61 466 90 587 617
- 86 998 41068 91 121 373 407 55 67 526 3 32
- 73 638 97 741 42082 297 344 418 37 802 43240
- 486 703 825 44054 118 366 84 413 14 56 503 889
- 90 978 45005 56 62 205 27 30 314 4188 504 59
- 46119 94 324 471 92 551 657 61 815 35 911 42
- 67 90 47181 408 91 623 720 25 801 28 800 93
- 48132 50 313 41 569 715 84 85 852 79 828 36
- 49018 97 220 22 64 332 74 422 30 48 946 72
- 50095 191 265 429 37 81 91 95 525 631 719
- 832 57 75 51081 88 174 228 364 75 457 73 574
- 735 40 832 57 45 87 900 52039 147 90 232 339
- 405 522 601 852 70 961 79 82 53050 302 4 46
- 454 654 57 748 843 81 979 54006 41 140 41 285
- 321 415 595 937 49 55068 125 234 424 610 88
- 479 56096 325 735 95 935 57125 63 278 451 85
- 530 849 70 71 58001 58 98 155 203 78 448 93

III ciągnięcie Wygrane po zł 250

- 110 200 414 728 816 997 74020 111 63 305 98
- 867 994 75042 108 65 272 69 394 515 727 34 48
- 847 944 88
- 76157 239 475 570 535 12 654 795 51 603
- 377 69 4 77047 432 603 40 887 962 36 59 355
- 79056 76 270 78 327 456 679 703 32 894 395
- 79043 176 353 464 8 16 537 40 653 759 965
- 72 81 80096 331 463 770 890 940 81011 17
- 54 96 937 53 94231 88 332 737 951 95087
- 430 608 29 39 793 96130 261 338 492 521
- 687 744 934 93 97248 79 92 355 840 98051
- 215 21 322 90 454 532 94 741 803 9 30 904
- 88 89 59037 86 176 340 424 533 39 48 75
- 90031 131 38 236 518 854 958 91145 204
- 25 60 593 606 878 911 92063 343 503 23 28
- 291 714 43 831 93039 88 247 517 769 99 813
- 54 96 937 53 94231 88 332 737 951 95087
- 430 608 29 39 793 96130 261 338 492 521
- 687 744 934 93 97248 79 92 355 840 98051
- 215 21 322 90 454 532 94 741 803 9 30 904
- 88 89 59037 86 176 340 424 533 39 48 75
- 90031 131 38 236 518 854 958 91145 204
- 25 60 593 606 878 911 92063 343 503 23 28
- 291 714 43 831 93039 88 247 517 769 99 813
- 54 96 937 53 94231 88 332 737 951 95087
- 430 608 29 39 793 96130 261 338 492 521
- 687 744 934 93 97248 79 92 355 840 98051
- 215 21 322 90 454 532 94 741 803 9 30 904
- 88 89 59037 86 176 340 424 533 39 48 75
- 90031 131 38 236 518 854 958 91145 204
- 25 60 593 606 878 911 92063 343 503 23 28
- 291 714 43 831 93039 88 247 517 769 99 813
- 54 96 937 53 94231 88 332 737 951 95087
- 430 608 29 39 793 96130 261 338 492 521
- 687 744 934 93 97248 79 92 355 840 98051
- 215 21 322 90 454 532 94 741 803 9 30 904
- 88 89 59037 86 176 340 424 533 39 48 75
- 90031 131 38 236 518 854 958 91145 204
- 25 60 593 606 878 911 92063 343 503 23 28
- 291 714 43 831 93039 88 247 517 769 99 813
- 54 96 937 53 94231 88 332 737 951 95087
- 430 608 29 39 793 96130 261 338 492 521
- 687 744 934 93 97248 79 92 355 840 98051
- 215 21 322 90 454 532 94 741 803 9 30 904
- 88 89 59037 86 176 340 424 533 39 48 75
- 90031 131 38 236 518 854 958 91145 204
- 25 60 593 606 878 911 92063 343 503 23 28
- 291 714 43 831 93039 88 247 517 769 99 813
- 54 96 937 53 94231 88 332 737 951 95087
- 430 608 29 39 793 96130 261 338 492 521
- 687 744 934 93 97248 79 92 355 840 98051
- 215 21 322 90 454 532 94 741 803 9 30 904
- 88 89 59037 86 176 340 424 533 39 48 75
- 90031 131 38 236 518 854 958 91145 204
- 25 60 593 606 878 911 92063 343 503 23 28
- 291 714 43 831 93039 88 247 517 769 99 813
- 54 96 937 53 94231 88 332 737 951 95087
- 430 608 29 39 793 96130 261 338 492 521
- 687 744 934 93 97248 79 92 355 840 98051
- 215 21 322 90 454 532 94 741 803 9 30 904
- 88 89 59037 86 176 340 424 533 39 48 75
- 90031 131 38 236 518 854 958 91145 204
- 25 60 593 606 878 911 92063 343 503 23 28
- 291 714 43 831 93039 88 247 517 769 99 813
- 54 96 937 53 94231 88 332 737 951 95087
- 430 608 29 39 793 96130 261 338 492 521
- 687 744 934 93 97248 79 92 355 840 98051
- 215 21 322 90 454 532 94 741 803 9 30 904
- 88 89 59037 86 176 340 424 533 39 48 75
- 90031 131 38 236 518 854 958 91145 204
- 25 60 593 606 878 911 92063 343 503 23 28
- 291 714 43 831 93039 88 247 517 769 99 813
- 54 96 937 53 94231 88 332 737 951 95087
- 430 608 29 39 793 96130 261 338 492 521
- 687 744 934 93 97248 79 92 355 840 98051
- 215 21 322 90 454 532 94 741 803 9 30 904
- 88 89 59037 86 176 340 424 533 39 48 75
- 90031 131 38 236 518 854 958 91145 204
- 25 60 593 606 878 911 92063 343 503 23 28
- 291 714 43 831 93039 88 247 517 769 99 813
- 54 96 937 53 94231 88 332 737 951 95087
- 430 608 29 39 793 96130 261 338 492 521
- 687 744 934 93 97248 79 92 355 840 98051
- 215 21 322 90 454 532 94 741 803 9 30 904
- 88 89 59037 86 176 340 424 533 39 48 75
- 90031 131 38 236 518 854 958 91145 204
- 25 60 593 606 878 911 92063 343 503 23 28
- 291 714 43 831 93039 88 247 517 769 99 813
- 54 96 937 53 94231 88 332 737 951 95087
- 430 608 29 39 793 96130 261 338 492 521
- 687 744 934 93 97248 79 92 355 840 98051
- 215 21 322 90 454 532 94 741 803 9 30 904
- 88 89 59037 86 176 340 424 533 39 48 75
- 90031 131 38 236 518 854 958 91145 204
- 25 60 593 606 878 911 92063 343 503 23 28
- 291 714 43 831 93039 88 247 517 769 99 813
- 54 96 937 53 94231 88 332 737 951 95087
- 430 608 29 39 793 96130 261 338 492 521
- 687 744 934 93 97248 79 92 355 840 98051
- 215 21 322 90 454 532 94 741 803 9 30 904
- 88 89 59037 86 176 340 424 533 39 48 75
- 90031 131 38 236 518 854 958 91145 204
- 25 60 593 606 878 911 92063 343 503 23 28
- 291 714 43 831 93039 88 247 517 769 99 813
- 54 96 937 53 94231 88 332 737 951 95087
- 430 608 29 39 793 96130 261 338 492 521
- 687 744 934 93 97248 79 92 355 840 98051
- 215 21 322 90 454 532 94 741 803 9 30 904
- 88 89 59037 86 176 340 424 533 39 48 75
- 90031 131 38 236 518 854 958 91145 204
- 25 60 593 606 878 911 92063 343 503 23 28
- 291 714 43 831 93039 88 247 517 769 99 813
- 54 96 937 53 94231 88 332 737 951 95087
- 430 608 29 39 793 96130 261 338 492 521
- 687 744 934 93 97248 79 92 355 840 98051
- 215 21 322 90 454 532 94 741 803 9 30 904
- 88 89 59037 86 176 340 424 533 39 48 75
- 90031 131 38 236 518 854 958 91145 204
- 25 60 593 606 878 911 92063 343 503 23 28
- 291 714 43 831 93039 88 247 517 769 99 813
- 54 96 937 53 94231 88 332 737 951 95087
- 430 608 29 39 793 96130 261 338 492 521
- 687 744 934 93 97248 79 92 355 840 98051
- 215 21 322 90 454 532 94 741 803 9 30 904
- 88 89 59037 86 176 340 424 533 39 48 75
- 90031 131 38 236 518 854 958 91145 204
- 25 60 593 606 878 911 92063 343 503 23 28
- 291 714 43 831 93039 88 247 517 769 99 813
- 54 96 937 53 94231 88 332 737 951 95087
- 430 608 29 39 793 96130 261 338 492 521
- 687 744 934 93 97248 79 92 355 840 98051
- 215 21 322 90 454 532 94 741 803 9 30 904
- 88 89 59037 86 176 340 424 533 39 48 75
- 90031 131 38 236 518 854 958 91145 204
- 25 60 593 606 878 911 92063 343 503 23 28
- 291 714 43 831 93039 88 247 517 769 99 813
- 54 96 937 53 94231 88 332 737 951 95087
- 430 608 29 39 793 96130 261 338 492 521
- 687 744 934 93 97248 79 92 355 840 98051
- 215 21 322 90 454 532 94 741 803 9 30 904
- 88 89 59037 86 176 340 424 533 39 48 75
- 90031 131 38 236 518 854 958 91145 204
- 25 60 593 606 878 911 92063 343 503 23 28
- 291 714 43 831 93039 88 247 517 769 99 813
- 54 96 937 53 94231 88 332 737 951 95087
- 430 608 29 39 793 96130 261 338 492 521
- 687 744 934 93 97248 79 92 355 840 98051
- 215 21 322 90 454 532 94 741 803 9 30 904
- 88 89 59037 86 176 340 424 533 39 48 75
- 90031 131 38 236 518 854 958 91145 204
- 25 60 593 606 878 911 92063 343 503 23 28
- 291 714 43 831 93039 88 247 517 769 99 813
- 54 96 937 53 94231 88 332 737 951 95087
- 430 608 29 39 793 96130 261 338 492 521
- 687 744 934 93 97248 79 92 355 840 98051
- 215 21 322 90 454 532 94 741 803 9 30 904
- 88 89 59037 86 176 340 424 533 39 48 75
- 90031 131 38 236 518 854 958 91145 204
- 25 60 593 606 878 911 92063 343 503 23 28
- 291 714 43 831 93039 88 247 517 769 99 813
- 54 96 937 53 94231 88 332 737 951 95087
- 430 608 29 39 793 96130 261 338 492 521
- 687 744 934 93 97248 79 92 355 840 98051
- 215 21 322 90 454 532 94 741 803 9 30 904
- 88 89 59037 86 176 340 424 533 39 48 75
- 90031 131 38 236 518 854 958 91145 204
- 25 60 593 606 878 911 92063 343 503 23 28
- 291 714 43 831 93039 88 247 517 769 99 813
- 54 96 937 53 94231 88 332 737 951 95087
- 430 608 29 39 793 96130 261 338 492 521
- 687 744 934 93 97248 79 92 355 840 98051
- 215 21 322 90 454 532 94 741 803 9 30 904
- 88 89 59037 86 176 340 424 533 39 48 75
- 90031 131 38 236 518 854 958 91145 204
- 25 60 593 606 878 911 92063 34

Oszczędność, czystość, wygodę, bezpieczeństwo, higiena, estetyka

—oto zalety gotowania elektrycznością

Pom. Elektrownia Krajowa „Gródek” organizuje kursy racjonalnego gotowania elektrycznością

Pom. Elektrownia Krajowa „Gródek” organizuje kursy racjonalnego gotowania elektrycznością. Gotowanie elektrycznością przestało już być ciekawym doświadczeniem, weszło w życie praktyczne. Miliony rodzin na całym świecie gotują elektrycznością i nie powróciłyby za nie do poprzednio używanych kuchni. W naszym kraju, choć od niedawna dopiero poznano ten sposób gotowania, już zwolenników elektrycznej kuchni liczy się na tysiące.

Pierwszą cechą, która umożliwia rozpowszechnianie się kuchni elektrycznej jest jej **oszczędność**.

Kuchnia elektryczna w nadzwyczajny sposób wykorzystuje ciepło wytworzone z prądu elektrycznego i obraca je celowo i oszczędnie na przygotowanie pożywienia. Pod tym względem kuchnia elektryczna jest niedoścignionym wzorem dla wszelkich innych urządzeń.

Elektrownie dają bardzo niskie ceny prądu na gotowanie. Ceny te, kilkakrotnie niższe od cen prądu do oświetlenia, mogły być dotychczas stosowane tylko wobec najdogodniejszych dla elektrowni odbiorców przemysłowych.

Niskie ceny prądu w połączeniu z oszczędnym zużyciem energii przez kuchnię dają elektrycznego. Są jeszcze inne cechy gotowania elektrycznego, będące źródłem oszczędności. Przede wszystkim małe zużycie tłuszczów przy smażeniu i pieczeniu. Dzięki zastosowaniu właściwie dobranej temperatury, tłuszczu niepotrzebnie się nie spala. Oszczędność na tłuszczach, bez najmniejszego uszczerbku dla pożywności i smaku potraw dochodzi do 30 proc. ilości zużywanego przy kuchni płomiennej. Następnie mniejsza strata na wadze mięs pieczonych w piekarniku elektrycznym. Dotychczas strata ta wynosiła do 25 proc. wagi pieczonego mięsa. Przy pieczeniu elektrycznym traci się zaledwie 10 proc. wagi mięsa.

Czystość. Czystość elektrycznych urządzeń kuchennych jest prawdziwie idealna. Nie ma ognia — a więc odpada noszenie, gromadzenie, nakładanie brudzącego opatu. Nie ma dymu, ani pyłu. Recepty są zawsze czyste, odzież się mniej brudzi.

Utrzymanie we wzorowej czystości samej kucharki oraz garnków nie sprawia kłopotów. Przemysłowa konstrukcja kucharki i jej gładkie, emaliowane lub niklowane powierzchnie ogromnie ułatwiają mycie i czyszczenie.

Wygoda. Kuchnia elektryczna gotuje szybko. Zastosowanie odpowiednich garnków pozwala na przygotowanie potraw w nader krótkim czasie. Smażenie, duszenie, czy gotowanie idzie szybko i sprawnie.

Łatwo jest uruchomić kuchnię elektryczną i łatwo ją regulować. Przez proste pokręcanie przełączników otrzymujemy różne stopnie siły grzania płytek. Każdemu położeniu przełącznika odpowiada pewien określony stopień grzania danej płytki. **Jeden i**

zawsze ten sam. Nastawiając przełączniki w pewien określony sposób na określony przeciąg czasu, otrzymujemy zawsze takie same warunki gotowania. — Raz wypróbujemy więc pewien przepis gotowania, możemy liczyć na pewno, że i następnym razem, zachowując te same warunki, **otrzymamy równie dobry wynik.**

Dokładność kuchni elektrycznej znakomicie przyczynia się do powodzenia w gotowaniu. Panie, gotujące elektrycznością, twierdzą, że na kuchni elektrycznej **wszystko się udaje.** Ale oszczędność, czystość, wygodę, nie wyczerpują jeszcze zalet kuchni elektrycznej. Wyróżnia ją jeszcze: **dokładność kulinarna.**

Elektryczność pozwala połączyć w niewielkiej, zgrabnej kuchence szereg dawnych tradycyjnych sposobów gotowania. — W piekarniku elektrycznym można bez różnicy, rusztu, ognia z różnych gatunków drzewa, osiągnąć takie **wyniki**, który były osiągnięte w tradycyjnym piekarniku. **Dokładność tę osiąga piekarnik mimo wielkiej prostoty zarówno budowy jak użycia.**

Nawiązując do najlepszych tradycji, kuchnia elektryczna jest jednak sprzętem, umożliwiającym gotowanie **najbardziej nowoczesne**, odpowiadające ostatnim zdobyczom racjonalnej **dietyki.** Dzięki łatwości regulacji temperatury gotowania, kuchnia

elektryczna pozwala na witaminowane gotowanie jarzyn bez wody, pieczenie mięsa w garnku bez tłuszczu, smażenie na małej ilości tłuszczu bez przypalania. Przygotowane w ten nowoczesny sposób potrawy są nie tylko zdrowsze i bardziej wartościowe pod względem odżywczym ale i **smaczniejsze.**

Bezpieczeństwo. Bez obawy można pozwolić nawet dzieciom na obecność przy kuchni. Nie grozi im wybuch, nie zaszkodzi żadne wyciewy.

Higiena. Zestawiając to, co mówiliśmy o czystości i dietyce gotowania elektrycznego zrozumiemy, że najbardziej wymagający higienista nie znajdzie nic do zarzucenia kuchni elektrycznej.

Estetyka. Kuchenka elektryczna, dzięki śmiałym, nowoczesnym kształtom, wykończeniu emalią i niklem, starannemu wykonaniu, może śmiało być uważana za ozdobę każdego kuchennego wnętrza.

Tak więc, z którejkolwiek strony spojrzeć na zagadnienie gotowania elektrycznego, zawsze przekonamy się, że kuchnia elektryczna **jest lepsza** od swych poprzedniczek.

Przy sposobności należy zaznaczyć, że w ostatnich dniach został otwarty przy sklepie Pomorskiej Elektrowni Krajowej „Gródek” SA. ul. Król. Jadwigi 6 lokal pokazowy, w którym będą przeprowadzane pokazy i kursy racjonalnego gotowania elektrycznością. (k).

zł 56,00—60,00; za siemie lniane kresowe 90 proc. czyst. 48,00—52,00; za gorczycę zł 32,00—38,00 za 100 kg.

Sprzedajemy śrutę: za rzepakowy zł 15,00; za lniany zł 24,00; za kokosowy zł 19,00; za palmowy zł 15,00; za firmową mieszanke pasz treściwych D/H R. T. Fijałkowski o zawartości gwarantowanej: 22 proc. białka strawnego, ca 3,5 proc. tłuszczu zł 20,25 za 100 kg.

Hallo, tu Polskie Radio!

WTOREK, 23 MAJA 1939 r.

Program ogólnopolski.

6.30 Audycja poranna. 11.00 Audycja dla szkół: Niewidzialni wrogowie — pogadanka. 11.15 Gwizd i organy Wurlitzera (płyty). 11.30 Audycja dla poborowych. 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03 Audycja południowa. 15.00 „Straszne przygody To-fii” — opowiadanie dla młodzieży. 15.15 Skrzynka ogólna — dr Marian Stepowski. 15.30 Muzyka obiadowa. 16.00 Dziennik popołudniowy. 16.08 Wiadomości gospodarcze. 16.20 Przegląd aktualności finansowo-gospodarczych. 16.30 Pieśni rumuńskie w wyk. Miry Sobolewskiej — mezzosopran (z Wilna). 16.50 Konwalia — pogadanka. 17.00 Muzyka dwufortepianowa w wyk. Aleksandra Brachockiego i Karola Trombika. 17.25 Wrota Wschodu — „Kanał Suezki” — felieton. 17.35 „Z pieśnią po kraju” — audycję prowadzi prof. Bronisław Rutkowski. 18.00 Piosenki w wyk. Lucyny Szczepańskiej i Janusza Popławskiego (płyty). 18.30 Audycja dla robotników. 19.00 Koncert rozrywkowy w wyk. Małej Orkiestry P. R. 20.00 Audycja dla wsi. 20.15 Koncert rozrywkowy w wyk. Małej Orkiestry P. R. 20.35 Audycja informacyjna. 21.00 „Opowieść o Moniuszce” — audycja w oprac. dr Zdzisława Jachimeckiego. 22.00 „Echa mocy i chwały”. 22.15 Recital skrzypcowy Eugenii Umińskiej. 22.55 Przegląd prasy. 23.00 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego. Komunikat meteorologiczny. 23.05 Wiadomości z Polski w języku niemieckim.

ROZGŁOSIENIA POMORSKA W TORUNIU.

6.57 Pieśń „Witaj Gwiazdo Morza”. 10.00 Muzyka taneczna (płyty). 11.15 Muzyka (płyty). 13.00 Koncert rozrywkowy — transmisja z m/s Batory (zdjęcie dźwiękowe). 13.50 Wiadomości z Pomorza. 15.15 „Koziołek Matołek” — audycja dla dzieci Joanny Osmulskiej. 18.00 Pogadanka społeczna. 18.05 Muzyka (płyty). 18.10 „Mistrzowskie dialogi” — St. Wyspiański „Wyzwolenie” (scena z maskami) w oprac. Hanny Małkowskiej. 18.25 Wiadomości sportowe z Pomorza. 20.00 Rozmowę z rolnikami przeprowadzi inż. Andrzej Mikiewicz.

AUDYCJE ZAGRANICZNE.

18,00 Londyn Reg. Londyński Festival Muzyczny.
20,00 Londyn Reg. „Trubadur” — opera Verdiego.
20,30 Hamburg. Koncert Beethovenowski. Sol. Wilhelm Backhaus (fort.).
21,25 Londyn Reg. Muzyka taneczna. Zesp. Hvltona.

NOTOWANIA GIEŁDOWE

WARSZAWSKA GIEŁDA

z dnia 22 maja

Belgia 90,92; Berlin 213,07; Gdańsk 100,25; Amsterdam 286,02; Kopenhaga 111,53; Londyn 24,95; Nowy Jork 5,32; Nowy Jork kabel 5,33; Oslo 12,52; Paryż 14,12; Sztokholm 128,87; Zurych 120,10; Mediolan 28,07; Helsinki 11,03; Montreal 531,50. Tendencja przeważnie słabsza.

Waluty: Belgi belgijskie 90,92; Dolary amerykańskie 532,50; Dolary kanadyjskie 5,29; Floreny holenderskie 286,02; Franki francuskie 14,12; Franki szwajcarskie 120,10; Funtyn angielskie 24,95; Guldeny gdańskie 100,25; Korony duńskie 111,53; Korony norweskie 125,52; Korony szwedzkie 128,87; Liry włoskie 18,60; Marki fińskie 11,03; Marki niemieckie srebr. 80,50.

Akcje: Bank Polski 110,00; Cukier 35,00; Lilpop 89,00; Modrzejow 19,75; Starachowice 54,00; Habersbusch 62,50. Tendencja nieco słabsza.

Papiery: 4 i pół proc. wewnętrzna 60,50; 3 proc. inwest. 1 em. 80,00, druga em. 81,00, serie nie notowane; 5 proc. konwersyjna 65,00; 4 proc. premj. dolar. 39,00; 4 proc.

konsolidacyjna 61,50; 5 i pół proc. przem. pol. 81,50; 4 i pół proc. ziemskie seria piąta 56,00; 4 i pół proc. Warszawa 64,75; 5 proc. Warszawy 1933 r. 65,00; 5 proc. Łodzi 1933 r. 57,00; 5 proc. Łodzi 1933 r. 55,00. Tendencja dla pożyczek utrzymana dla listów nieco słabsza.

URZĘDOWA CEDUŁA GIEŁDY ZBOŻOWO-TOWAROWEJ W BYDGOSZCZY

z dnia 22 maja 1939 r.

Siano nadnotekie luzem 7,75—8,25; Siano nadnotekie prasowane 8,50—9,00. Tendencja na pszenicę ożywna, na resztę spokojna.

Obroty: Pszenica 218 t; Żyto 328 t; Jecmień 130 t; Owies 69 t; Mąka pszenna 37 t; Mąka żytnia 101 t; Otręby pszenne 5 t; Otręby żytnie 42 t; Wyka 15 t; Lubin słodki 15 t; Ziemiaki jadalne 30 t; Ziemiaki fabryczne 50 t; Siano nadnotekie 30 ton.

Ogólny obrót 1129 ton.

OLEJARNIA I RAFINERIA FR. WOYTON

Toruń, ul. Grudziądzka 15
Kupujemy i placimy: za rzepak zimowy zł 48,00—56,00; za rzepak holenderski letn. zł 44,00—52,00; za siemie lniane „Bombay”

KAWA HERBATA KAKAO
W. Machwitz
PALARNIA KAWY
Sp. z o. o.
Telefon 28-15 GDYNIA ul. Lipowa 3
Import towarów kolonialnych.

KANTOROWICZ RESTAURACJA WINIARNIA
Toruń, Szeroka 18. (2953) Wspaniały lokal.
Kuchnia na najwyższym szczeblu swego zadania.
Specjalność: Kurczę młode z sałatką. Szynga po burgundzku ze szparagami.

Krem HALINA Nr. 2
usuwa zmarszczki idealnie pielęgnuje cerę. 5855

Druki
wszelkiego rodzaju wykonuje szybko, czysto i gustownie

Sygnatura: Km. 296/39 11345

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI RUCHOMOŚCI

Komornik Sądu Grodzkiego w Radziejowie Edward Surmaczewicz, mający kancelarię w Radziejowie, ul. Objezdna Nr.35 na podstawie art. 602 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 30 maja 1939 r. o godz. 7 w Bieganowie, gm. Radziejów odbędzie się 1-sza licytacja ruchomości, należących do Stefana i Heleny małż. Wilde, składających się z macion 10 szt., oszacowanych na łączną sumę zł. 900 gr. 00.

Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.
Dnia 19 maja 1939 r.

Komornik: E. Surmaczewicz.

PRZETARG PRZYMUSOWY

Dnia 25 maja 1939 r. o godz. 9-tej przedawac będą w Tczewie przy ul. 30 Stycznia 29 większą ilość mebli i sprzętów domowych oszacowanych na łączną sumę 3.050 zł.

(—) Wl. Szwemiński

Komornik Sądu Grodzkiego 11343

Drukarnia Robotnicza w Toruniu
Legionów 25

Trwała
ondulację po cenach niższych poleca Zabład Fryzjerski ul. Bydgoska 58.

Linia Bałtycka — Svenska Amerika Linie

Regularna komunikacja pasażerska

SOPOTY — SZTOKHOLM

statkami „MARIEHOLM” i „KASTELHOLM”

Organizujemy wycieczki zbiorowe do

Wisby, Sztokholmu i t. d.

po cenach umiarkowanych włącznie z pełnym utrzymaniem i pobytem w Szwecji

9115

Bliższych informacji udzielają wszystkie biura podróży oraz generalni agenci linii

BERGTRANS

Tow. Żeglugowe

Sp. z o. o.

Gdynia, ul. Portowa 13/15

Telefon 39-21

Tow. Żeglugowe

Sp. Akc.

Gdańsk, Langer Markt 3

Telefon 225-41

Sygnatura: Km. 280/39

11344

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI RUCHOMOŚCI

Komornik Sądu Grodzkiego w Radziejowie Edward Surmaczewicz, mający kancelarię w Radziejowie, ul. Objezdna Nr.35 na podstawie art. 602 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 30 maja 1939 r. o godz. 12 w Krotoszynie gm. Osieczyn, odbędzie się 1-sza licytacja ruchomości, należących do spadku wakującego po Paulinie Krzymuskiej w osobie kuratora adw. Kaz. Grendyńskiego, składających się z 300 kw. pszenicy, 400 kw. żyta i 12 tuczników, oszacowanych na łączną sumę zł. 16.250 gr. 00.

Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.
Dnia 20 maja 1939 r.

Komornik: E. Surmaczewicz.

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI

W myśl § 83 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25. VI. 1932 o postępowaniu egzekucyjnym władz skarbowych podaje się do ogólnej wiadomości, że dnia 27 maja 1939 r. o godz. 9 rano w majątku Brachnowko powiat Toruń, własność p. Leona Czarińskiego, celem uregulowania należności różnych wierzycieli odbędzie się sprzedaż z licytacji niżej wymienionych ruchomości: ziemniaki w ilości 1.550,— centn., 9 bekoni, 10 kg. wagi, 200 owiec „Merynos”, 3 tuczniki, 1 cielak, 10 warchlaków, 16 krów, i 10 koni ogólnej wartości zł. 12.510,—.

Zajęte przedmioty oglądać można w dniu licytacji o godz. 9 w majątku Brachnowko. W razie nie dojdęcia licytacji do skutku w pierwszym terminie, odbędzie się druga licytacja dnia 10 czerwca 1939 r. o godz. 9 rano, a wyżej wymienione przedmioty w myśl § 92, powołanego na wstępie rozporządzenia mogą być sprzedane za cenę niższą od oszacowania.

Urząd Skarbowy w Chełmży.

11342

Pensjonat „Pod Orłem“
CIECHOCINEK
Telefon 133.
Najbliższe łaźnienek. Poleca pokoje słoneczne. Kuchnia smaczna i zdrowa, na żądanie dietetyczna. 9891

Pensjonat „Ormuzd“
Ciechocinek 9892
naprzeciwko łaźnienek, nowoczesnie urządzone, pokoje słoneczne. Kuchnia wykwintna. Na żądanie dietetyczna. Garaże. Telefon 269.

Pensjonat „HOME“
CIECHOCINEK 9884
pokoje komfortowe. Kuchnia wyborowa, na życzenie dietetyczna. — Tel. 127. — Garaże.

Pensjonat „PORAJ“
Drowej Wielowiejskiej
CIECHOCINEK 9885
obok łaźnienek. — Pokoje wygodne z piecami. — Kuchnia wyborowa, dietetyczna. Ceny umiarkowane. Tel. 144.

Pensjonat „Kościuszko“
Ciechocinek
naprzeciw ciepłej i łaźnienek
Wyposażony w nowoczesne urządzenia — zapewni swym gościom idealny pobyt.
Telefon 134. 9893 Garaże.

PIERWSZORZĘDNY PENSIJONAT „SIENKIEWICZÓWKA“
Ciechocinek. Telefon 137.
Położony w ogrodzie. Centrum, blisko łaźnienek. Komfortowo urządzone, pokoje ogrzewane, z bieżącą wodą zimną i gorącą. Kuchnia wykwintna 9900

Pensjonat „Jedynaczka“
Ciechocinek. Telefon 257
Blisko łaźnienek i parku sosnowego. Pokoje duże słoneczne. 9896
Kuchnia zdrowa, objęta z uwzględnieniem diety.

PENSJONAT „KONSTANCJA“
Ciechocinek Telefon 273
Blisko łaźnienek, przy parku sosnowym. Pokoje słoneczne z bieżącą wodą. Kuchnia dietetyczna wyborowa. Taras do leżakowania.

WILLA „SAMOTNA“
Inż. Szołowskiej
Ciechocinek. Telefon 155.
Najzdrowsza dzielnica, blisko łaźnienek — pokoje wygodnie urządzone, duży ogród. — Willa dla chrześcijan. (9:98)

Gruźlica plus jest nieubytowana i corocznie, nie robiąc różnicy dla płci, wieku stanu, kosi miliony ludzi. — PRZY ZWALCZANIU CHOROBY PŁUCNYCH, BRONCHITU uporczywego, męczącego kaszlu, GRYPY i t. p. stosują pp. lekarze „BALSAM TRIKOLAN“ Gaseckiego, który ułatwia wydzielenie się płwociny, wzmacnia organizm i samopoczucie chorego oraz powiększa wagę ciała i usuwa kaszel. (18169) Sprzedają apteki.

SPRZEDAŻE Malarskie
wałki, szablon, tapety farby, lakiery, towar pierwszorzędny poleca
Hurtownia Jan Kapczyński Toruń, ul. Szeroka 35 (2987)

MEBLE
w wielkim wyborze najkorzystniej wprost 2535
z FABRYKI MEBLI Zenon Kowalewski
Toruń, N. Rynek 18 tel. 1332, 2031
Pamiętaj że kupno mebli jest kwestią zaufania.

Molochrony
naftalina, środki przeciw robactwu, trucizna na szczyry, skuteczne poleca
Hurtownia Jan Kapczyński Toruń, ul. Szeroka 35. (2987)

Płótna i in'ety
2493
gwarantowane
W. Grunert
Toruń, Szeroka 32 telef. 19-90

Sypialnie
jadalnie, gabinety, tapczany, kuchnie poleca
T. KASPROWICZ
Toruń, ul. Prosta 5 847

L. O. P. P.
Wszystkie przepisowe środki dezynfekcyjne, uszczelniające do obrony przeciw-gazowej z bezpłatnymi bardzo cennymi fachowymi instrukcjami poleca T. Rzymkowski i Nowa-Drogeria, ul. Szeroka 43 — Królowej Jadwigi 2, składy apteczne. (3046)

Fotograficzne
aparaty i przybory kupuje amator-znawca w **Hurtowni Jana Kapczyńskiego Toruń, Szeroka 35. (3042)**

Jadalnie Sypialnie
solidne, w rozmaitych egzotycznych drzewach (310)

BRACIA TEWS
Toruń, Mostowa 30.

Suknie
gotowe najnowsze desenie i fasony, tania sprzedaje **Kowalska Toruń, Szeroka 17, I. piętro. „Kredyt na asygnaty“ (3083)**

Pokoje stołowe
komplety już od zł 420,-
CENTRALA MEBLI
wł.: **Lucja Małecka Toruń, Stary Rynek 16**
obok poczty
Firma polsko-chrześcijańska

Najlepszy
prezent do I. Komunii św. to dobry zegarek z firmy **E. Lewęglowski Toruń, ul. Mostowa 34. (3063)**

Rowery
męskie, damskie, sva-rantowane, poleca na dogodnych warunkach spłaty „ELEKTRA“ Toruń, ul. Chelmińska 4. (2695)

Kapelusze!
filcowe na nowsze modele, słomkowe w ołbrzymim wyborze kolorów, fasonów. najniższe ceny — „Labor“ Toruń, Szewska nr. 12. (3086)

Rynek pracy
1000,— zł
kauceji dam za posadę. — Łaskawe zgłoszenia „Gazeta Pomorska“ Gdynia pod „1000“ (7762)

Pracownia
futer poszukiw. ekuśnierza-krawca, ekspedientki, wykończarki, fachowców na wskroś uczelnych. Podać warunki odpis świadectw. Oferty do „Gazety Pomorskiej“ Toruń pod nr. 30-5.

Zguby
Zgubiono
książeczkę zakupu wyrobów tytoniowych Nr. 14, wystawioną na nazwisko **Helena Rogalska Toruń**, którą się nieważnia. (3087)

RÓŻNE
Jasnowidzące
Medium Nunda otworzy każdemu oczy!!! Rozwiąże pod gwałtem najbardziej zawile sprawy!!! Wybierz numery loteryjne w transie medialnym — powie kiedy, ile, czy wogóle wygrasz!!! Podaj datę urodzenia — 5 groszy na oorto. Medium Nuhda, Kraków Bonerowska, skrytka pocztowa 740. (13179)

Niezmienne wyróżnia się doskonałą jakością

„Backin“
dra OTKERA 18216

POPULARNE MOTOCYKLE 100 ccm. krajowej produkcji

Telef. 12-77 Telef. 12-77
ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE „PODKOWA“
wyłącznie zastępstwo Gdynia 7637
„DE-HA-TE“ J. Enlicht i S-ka Gdynia Piłsudskiego 56

OGŁOSZENIE
Zarząd Miejski w Brześciu - Kujawskim ogłasza przetarg nieograniczony na wykończenie domu nauczycielskiego przy szkole powszechnej Nr. 2 w Brześciu - Kujawskim i remont gmachu Zarządu Miejskiego w Brześciu - Kujawskim. Oferty można składać na każdą robotę oddzielnie. Bliższe wiadomości i ślepe oferty otrzymać można w Zarządzie Miejskim w Brześciu - Kujawskim w godzinach biurowych. Otwarcie ofert nastąpi dnia 31 maja o godzinie 11 w Zarządzie Miejskim w Brześciu - Kujawskim.
Burmistrz: (—) K. Stypa.
Brześć - Kujawski, 16. V. 1939 r. 3081

Namaluje Wzorkie (1278)
piękny portret lub inny obraz temu u kogo spędzę miesiąc wakacji — bezpłatnie. Profesor Obal — Starogard. (3080)

RESTAURACJA - KAWIARNIA
CIECHOCINEK
9888
R. Rożnowskiego
pod Oleandrami, ul. Legionów 11.
egzystuje od 35 lat.
Poleca się Szan. Kuracjom i Publiczności.

PIEKARNIA
A. Madaliński 9880
Ciechocinek, ul. Rynek 4, telefon 158.
Poleca codziennie świeże i smaczne pieczywo. Dostawa do zakładów i pensjonatów.

„Wedliniarnia“
Eug. Przybylskiego
Ciechocinek
ul. Zdrojowa Nr. 1, (dom P. Z. Z.)
poleca znane ze swej dobroci i smaku własne wyroby. 9886

PENSJONAT DLA CHRZEŚCIJAN „GRAZYNA“
Ciechocinek, Centrum. Poleca pokoje słoneczne, z balkonami — Kuchnia znana wyborowa, dostosowana do zleceń p. p. Lekarzy. Pod długoletnim zarządem Hanny i Janiny Tuleczyńskich 9889

Pensjonat „Juljanówka“
Drowej A. Sawickiej
CIECHOCINEK
położony w centrum obok łaźnienek i ciepicy.
Pokoje słoneczne i wygodne. Kuchnia wyborowa dietetyczna.
CENY UMIARKOWANE. 9887

Restauracja przy Hotelu Milera w Ciechocinku
Kawiarnia - Cukiernia - Dancing
pod osobistym Kierownictwem **Wacława Maciejewskiego**
W miesiącach maju i czerwcu na dancjach przygrywać będzie znany zespół orkiestry **Grosyngera**.
W lipcu i sierpniu grać będzie znakomity zespół muzyczny znanych wirtuozów i kompozytorów **A. Golda i J. Petersburskiego**
Kuchnia świetnie prowadzona
Bufet doskonale zaopatrzone w świeże i smaczne zakąski, oraz najwyborowsze trunki krajowe i zagraniczne. (9884)
Ceny przystępne.

OGŁOSZENIA:
wiersz milimetryowy na stronie 7-lamowej 0,20 zł
w tekście na pierwszej stronie 1,00 zł
w tekście na drugiej i trzeciej stronie 0,80 zł
w tekście na dalszych stronach 0,50 zł
Drobne za słowo 15 gr. Pierwsze słowo i wyrazy tłustym drukiem liczymy podwójnie.
Za ogłoszenia sądowe i urzędowe w drobnym składzie 25 procent drożej.
Dla poszukujących pracy i nekrologi 25 proc. niżeli.
Komunikaty 50 gr. za wiersz.
Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeż. miejsca 20 procent nadwyżki. W W. M. Gdańsku cennik ogłoszeniowy jest identyczny z cennikiem dla Polski, z tym jednak, że rachunki mogą być regulowane w guldenach gdańskich.

ABONAMENT MIESIĘCZNY WYNOŚI:
Z doręczaniem przy pomocy poczty wyd. K. z do- 3,10 miesięcznie
datkami książkowymi 3,10 „
Z odbiorem w administracji z dodatkiem książkowymi 2,90 „
Bez dodat. książkowych z doręczaniem przez pocztę 2,20 „
Z odbiorem w administracji 2,00 „
Nadesłanych niezamówionych rękopisów redakcja nie zwraca.
W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, Administracja nie odpowiada za dostarczenie pisma.

UWAGI:
Najmniejsze ogłoszenie drobne liczymy za 10 słów. Ogłoszenia drobne przyjmujemy jedynie do 50 słów; powyżej — liczymy według rozmiaru. Zastrzeżeń miejsca dla ogłoszeń drobnych nie przyjmujemy, dla innych tylko wówczas, gdy za takie zastrzeżenie zostanie zapłacona przewidziana w cenniku 20 proc. nadwyżka. Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia nie upoważniają do żądania zwrotu gotówki, ani też nie zobowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia. Uzasadnione reklamacje będą uwzględniane o ile zostaną wniesione do dni 8-miu od daty ukazania się ogłoszenia, lub od daty otrzymania rachunku. Przy sądowym śledzeniu należności rabat upada. Za terminowy druk i przepisane miejsce ogłoszenia Administracja nie odpowiada.

Ułatwiamy sobie pracę

Plamy z farb na szybach, powstałe na skutek malowania ram okiennych, usuwa się mieszanką z oleju, terpentyny i sproszkowanego pumeksu.

Plamy na materiałach jedwabnych, powstałe po deszczu usuwa się przez delikatne oczyszczenie jedwabiu, zanurzoną w ciepłej wodzie. Tak w ten sposób materiał rozchodzi się na otwartym powietrzu, w cieniu.

Drobne odłamki potłuczonego szkła, które nie dają się wymieść, zbiera się z podłogi wilgotną, wełnianą szmatką.

Sklejanie drzewa następuje nieraz wiele trudności. Aby zlepować trwałe dwa kawałki drzewa, należy włożyć pomiędzy nie kilka skrawków waty.

Dziury w drzewie, po gwoździach zapelnia się trocinami i zalepia klejem.

Mosiądz, zachowuje bardzo długo piękny połysk, jeśli po oczyszczeniu przeciera się go surowym kartoflem i następnie ponownie poleruje.

Igły można łatwo nawlec, jeśli się ją wetknie w biały papier. Ucho igły jest wówczas lepiej widoczne.

Magnes jest bardzo pożyteczny podczas szycia. Za jego pomocą można łatwo podnieść z podłogi igły.

Oto dwie modne toalety na „zielony karnawał“

Świat Pani Domu

Racjonalne metody przyrządzania jarzyn

Obecnie, gdy na targach pojawia się coraz więcej młodych jarzyn i cena ich z tygodnia na tydzień staje się przystępniejsza, warto zastanowić się nad tym, by jak najbardziej i najracjonalniej wykorzystać wartości odżywcze tego produktu.

Kwestia racjonalnego odżywiania jest przedmiotem drobiazgowych badań i stanowi obszerny nawet dział pracy uczonych, głównie chemików. Dzięki temu, w dziedzinie prawidłowego przyrządzania potraw zaszły w ostatnich latach duże, zasadnicze zmiany, które w sztuce kulinarnej wywołały do pewnego stopnia przewrót, a tym samym doprowadziły do tego, że nowoczesne metody gotowania wielce różnią się od sposobów z „dawnych, dobrych czasów“ przedwojennych.

Jest rzeczą ogólnie znaną, że jarzyny są dla nas głównym źródłem witamin i soli mineralnych. Jeśli chce się jak najwięcej tych wartości przekazać organizmowi, musimy jarzyny odpowiednio przerabiać w kuchni.

W miększu jarzyn, jak również i owoców, największe wartości białkowe, mineralne i witaminowe posiada cienka warstwa przylegająca bezpośrednio do skórki. Aby więc te wartości zachować, należy spożywać jarzyny i owoce ze skórką, a gdy to jest nie możliwe, obierać jak najcieniej. Z obranych ze skórki jarzyn i owoców, woda wypłókuje wiele soli mineralnych, witaminy, białko i węglowodany. Aby zmniejszyć te straty trzeba jarzyny myć szczoteczką pod bieżącą wodą, a po obraniu i pokrajanu — szybko opłókać, a nie moczyć.

Jarzyny można podawać jako surówki, oraz potrawy gotowane, smażone, duszone lub pieczone.

O przyrządzaniu surówek pisałam w ostatnim numerze „Świata Pani Domu“ w odpowiedziach redakcji, wobec czego pominięto dziś, przechodząc od razu do **jarzyn gotowanych.** Jarzyny można gotować w cieczy lub na parze. Gotowanie na parze posiada

większą wartość, gdyż żadne składniki nie wypływają do cieczy, a pozostają wewnątrz produktu. Przy gotowaniu jarzyn w wodzie odróżniamy dwa wypadki: gdy wkładamy jarzynę do wrzącej wody, i gdy nastawiamy ją do gotowania w zimnej wodzie. Pierwszy z nich stosujemy przy młodych jarzynach, wymagających krótszego czasu gotowania. Drugi — przy jarzynach starszych.

Ponieważ witaminy giną pod wpływem ogrzewania, należy jarzyny gotować tylko do chwili, gdy są już miękkie, a jednak lekko chrupiące. Jarzyny wymagają ostrego ognia i aby gotowanie krócej trwało, winny być przygotowane w szerokim przykrytym naczyńcu. Do gotowania jarzyn trzeba użyć jak najmniej wody, tak aby cała jej ilość wygotowała się, a rozpuszczone w niej składniki pozostały w potrawie. Ważna jest również rzeczą, by jarzynę osolic i doprawić dopiero wtedy, gdy już jest miękka, gdyż przedwczesne wysypanie soli wpływa na twardnienie jarzyn.

Jako **duszenie** określamy proces wymagający powolnego działania temperatury na produkt w małej ilości wody i tłuszczu. — Ponieważ długotrwałe przetrwanie niszczy witaminy, duszenie mało się nadało do przyrządzania jarzyn. Stosuje się je też zwykle przy produktach miękkich, jak np. grzyby.

Smażenie w tłuszczu stosowane jest do jarzyn tylko w wyjątkowych wypadkach, np. przy przyrządzaniu fritów (paski ziemniaków) czy pomidorów. Ponieważ smaży się produkty, pokrajane na dość drobne kawałki, duża ich powierzchnia poddana jest działaniu wysokiej temperatury tłuszczu, wobec czego wartości odżywcze zupełnie zanikają. Smażenie zatem jest racjonalne tylko w zastosowaniu do produktów, które nie są obfitym źródłem witamin.

Przy **pieczeniu** jarzyn i owoców w skórce, nie wypływa z nich sok, wobec czego sposób ten należy uznać za racjonalny. Z uwagi na to, że warstwa przylegająca do skórki ma najwięcej wartościowych składników, pieczone jarzyny i owoce należy spożywać ze skórką.

Nie rozporządzamy teraz jeszcze nadmiarem gatunków jarzyn, jednak wobec istnienia wielu sposobów przyrządzania ich, można je podawać często, bez obawy ujednolicenia jadłospisu.

Ciasto na Zielone Świątki

Zielone Świątki są trochę pokrzywdzone, bo nie mają ani piernikowej, ani mazurkowej tradycji, jak Gwiazdka czy Wielkanoc. Nie można jednak domowników zostawić na święta bez smakolików — ciast domowej roboty. Oto kilka przepisów na smaczne, choć nie tradycyjne ciasta:

PLACEK Z RZEWIENIEM.

250 gr. mąki pszennej, 2 żółtka, 30 gr. masła, 30 gr. cukru, 1/2 l. śmietany kwaśnej. Rozetrzeć masło z cukrem i żółtkami, dodać śmietanę i w końcu mąkę. Wyrobić ciasto dokładnie, rozwałkować, wyłożyć (niezbyt grubo) na blachę, pokłuc widelcem, upiec w średnio gorącym piecu. Po upieczeniu należy na placek gęstej marmolady z rzewienia (przepis podaliśmy w jednym z poprzednich numerów „S. P. D.“) Na marmoladę można rozprószyć cienką słodzoną pianę z białek i zrumienić w piecu, jak bezy.

CIASTEČKA Z RZEWIENIEM.

250 gr. cukru, 250 gr. mąki, 4 łyżki kwaśnej śmietany, 60 gr. masła. Utrzeć masło z cukrem, zmieszać z mąką i śmietaną na ciasto i zostawić przez noc w zimnym miejscu. Nazajutrz, w razie potrzeby dodać więcej mąki, dokładnie wyrobić ciasto, wałkować i wycinać szklanką placuszki średniej grubości, nakładać na nie marmoladę z rzewienia, składać na pół, jak pierożki, zacisnąć dobrze, robiąc ząbki na brzegu. Przed upieczeniem posmarować ciasteczka białkiem i posypać cukrem.

SERNIK.

Zważyć 3 jaja w skorupie i ile zaważa, tyle wziąć masła, mąki i cukru. Wszwisko ucierać aż do białości, przy czym pamiętać należy, że mąkę daje się na końcu.

Po wylaniu na blachę, piec ciasto do rumianego koloru, a po wystudzeniu nakładać ser. 250 gr. masła utrzeć z 8 żółtkami, 500 gr. cukru pudru, łaskę startej wanilii i szczyptę soli. Osobno przetrzeć przez sito 1 kg. niekwaśnego twarogu i dosypywać go do ucieranej poprzednio masy. Gdy już ser jest z nią dokładnie zmieszany, wsypać 75 koryntek i 75 gr. dobrze wymytych rodzynków. W końcu dodać pianę z 4 białek, wyłożyć wszystko na upieczony spód i przepiec w średnio gorącym piecu.

PLACEK WIEDENSKI.

400 gr. nie solonego masła ucierać z 8 żółtkami, 500 gr. cukru i 500 gr. mąki pszennej, a następnie dodać pianę z 8 białek. — Piana musi być „szywno“ ubita i zaraz wymieszana, bo może zrobić się zakalec. Ciasto wyłożyć, około 2 cm. grubo, na blachy wysmarowane masłem, natychmiast włożyć do pieca na 10 — 15 minut. Gdy placek zarumieni się, wyjąć go z pieca, pokrajać na kawałki i wstawić ponownie do pieca, aby się wysuszył i skruszał. Przed pieczeniem posypać ciasto grubo krawcami migdałami.

Coś niecoś o pielęgnowaniu cery

Cera jest barometrem zdrowia. Kto chce mieć ładną cerę, musi dbać o zdrowie. Należy prowadzić higieniczny tryb życia, spać 7 — 8 godzin na dobę, wstawać i kłaść się zawsze o tej samej porze, odżywiać się zgodnie z nakazami diety. Grunt, to dobre i regularne trawienie.

Najlepszym przyjaciелеm skóry jest tłuszcz. Przed udaniem się na spoczynek dbająca o siebie pani powinna zmyć dokładnie wszelkie resztki maquillage'u jakimś neutralnym i łagodnym tłuszczem, może to być nawet jadalna oliwa albo masło. Ale przed samym snem trzeba to zetrzeć, gdyż nadmiar tłuszczu również nie jest wskazany. Zadaniem tłuszczu jest usunąć z twarzy wszelki ślad pudru, pyłu i potu. Słowem — wszystkiego, co zanieczyszcza skórę i zatyka pory. Rano należy również pokryć twarz lekką warstwą tłuszczu.

Nigdzie kobiety nie mają tak pięknej cery, jak w Anglii i Skandynawii. Zajrzyjmy tedy do buduaru Angielki i zobaczymy, co robi, żeby tę cerę osiągnąć. Oto jeden z przepisów kosmetycznych, stosowanych zarówno w Anglii jak i w Skandynawii: ubija się żółtko z równą ilością zimnego mleka, tą masą powleka się twarz, zaschnięta w ten sposób maseczkę witaminową zmywa się potem letnią wodą, do której dodaje się kilka kropel tynktury benzoosowej. Kto chce mieć jasną i delikatną cerę, może stosować maseczki z soku sałaty i ogórków. Kto się leka przedwczesnych zmarszczek, niech sobie spreparuje maskę z piany ubitej z białka i posypanej grochową mączką. Maseczka taka znakomicie ściąga pory, trzyma się ją na twarzy 20 minut, po czym zmywa się ciepłym mlekiem.

J. F. WITKOP

Autoryzowana adaptacja Eugeniusza Bałuckiego

Przygoda w Paryżu

Powieść współczesna

— Pan jest aresztowany — oświadczył wywiadowca.

Morzeński tylko skinął głową.

Nie stawiał najmniejszego oporu, gdy agent założył mu kajdanki. Przed wyjściem podniósł błyszczące oczy na Anielę i powiedział jeszcze:

— Czuję, że już się nie spotkamy, ale tak będzie lepiej dla nas obojga! Zegnaj! Idź swoją drogą, bo moja... — uśmiechnął się — w każdym razie w innym kierunku prowadzi.

Skłonił się i zataczając się lekko, wyszedł z agentami.

Aniela zupełnie straciła poczucie rzeczywistości — chwilami miała wrażenie, że trwa w upiornym śnie, z którego nie może się zbudzić. Spojrzała na przeciwny chodnik, po którym sunęli obojętni przechodnie, na kawiarnię, z której dolatywały ostatnie akordy marsza, rozpoczynającego koncert wieczorny, potem usłyszała warkot motoru.

Powieźli Adama! — błysnęła myśl.

Zrobiła kilka chwiejnych kroków, dowlókła się do łóżka i padła na nie, resztkami sił naciągając poduszkę na głowę.

Leżała bez ruchu, o niczym nie myśląc. Nawet nie płakała.

W tym stanie znalazła ją pani Reingraff. — Dowiedziała się przez telefon, że Aniela nie wyjechała i zaniepokojona udała się natychmiast do hotelu „Bawaria“.

Zrozumiała od pierwszego wejrzenia, że zaszło coś poważnego i tragicznego, jednak o nic nie zapytała. Posłała pokojówkę do apteki, przemocą wlała Anieli do ust sporą dawkę kropli uspokajających, położyła jej kompresy na głowę i na serce, potem usiadła przy łóżku i zaczęła cicho przemawiać.

Dużo czasu upłynęło, zanim Aniela dała znak życia i spostrzegła obecność staruszki. Z kamiennym wyrazem twarzy, ledwo poruszając wargami, sama oświadczyła wkrótce, że policja aresztowała Adama. Nie opierała się, gdy pani Reingraff powiedziała, że ją zabiera do swojej willi. Ubrała się jak automat, podażyła posłusznie za staruszką — zdawało się, było jej całkowicie wszystko jedno, kto przy niej jest i gdzie się znajdzie.

Pani Reingraff umieściła ją na pierwszym piętrze w przestronnym pokoju, którego okna wychodziły na jezioro Lietzen.

Soederlund wrócił do domu około godziny dziewiętej wieczorem. Zapytał przez staruszkę, czy może odwiedzić chorą, lecz Aniela z tym samym martwym wyrazem potrząsnęła głową, jak gdyby nie uprzytomniła sobie w ogóle, kto o to prosi.

Po północy zapadła w głęboki sen i zbudziła się dopiero nazajutrz o drugiej po południu.

Soederlund pozostawił opiekę nad nią pani Reingraff, nie wtrącał się w jej zarządzenia, nawet nie obstawał przy konieczności sprowadzenia lekarza, co staruszka uznała za zbyt

w tym okresie, i tylko przy każdej sposobności wypytywał ją szczegółowo o stan Anieli.

Rowelowa powróciła do pensjonatu, jak zwykle, z dość znacznym spóźnieniem. Znalazła kartkę Adama, przeczytała ją, stwierdziła, że w futerale nie brak złotej papierośnicy, którą chciała przekupić kochankę, rozebrała się i z początku postanowiła dać mu spokój, w przeświadczeniu, że jutro sam się zjawi skruszony.

Jednak perspektywa spędzenia tego wieczora w czterech ścianach nie uśmiechała się jej z różnych powodów: po pierwsze, chciała pokazać w najwytworniejszej restauracji miejscowej wspaniałą suknię paryską, za którą zapłaciła szalone pieniądze, a której jeszcze ani razu nie włożyła; po wtóre, zamierzała wyjechać jutro rano ekspresem do Paryża, ułokować tam bezpiecznie Adama i udać się następnie do Polski dla załatwienia formalności spadkowych oraz zasilenia swojej nadwerżonej kasy. Jednym słowem miała chęć zabawić się, a tu nawet Kolsa nie było, by jej dotrzywał towarzystwa.

Wobec tego postanowiła zaważać niezwłocznie Adama. Zatelefonowała do hotelu „Bawaria“.

— Czy pan Liner jest?
— Pani będzie łaskawa zaczekać, zaraz sprawdzę... — po chwili usłyszała odpowiedź portiera: — Pan Liner u nas nie mieszka.
— Jak to?! Pod sto szesnastym!
— Nie, proszę pani, zapewniam, że to jest pomyłka. Numer sto szesnasty zajmuje pani Aniela Morzeńska z Paryża.

Rowelowa powiesiła słuchawkę. Przypomniała sobie, że Adam podczas sprzeczki odgrażał się parokrotnie, że ją porzuci i wróci do żony.

(Dalszy ciąg nastąpi).